

308999

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరునెల 9 వ తేది శుక్రవారము } No. 184
నంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస బహుళ దశమిం. } సంచిక ౧౮౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుక మాన్పును.
పొన్నపు నొప్పుల బార
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

వసమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డిపో, బొంబయి అండ్ మద్రాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు
తీలాలేక ను రేంద్రనగరముకి:- ఇందు శ్రీల మనస్సె

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0.0
యశోధర:- ఇందోక యాడుది తనమగనివైగల యనురా

గమునై పడరానిపాటుపడి యున్న తల్లితికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:- మగడు పేట కేగి రాత్తును నొద్ద జిక్కుకొనవలసి

సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల వెండిచేయును. 0-10.0
జగదేకరంభ:- అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తల్లి

తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... అ. 0-10-0
సహనోదరనాంభ:- తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాభటమునకోర్కనికోడండ్ర ప్రలాపము:-

అత్తలు కోడండ్రును బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము:- ఆపద్బంధుడగు మిత్రునిపై నిందమోపి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పుపుడనినను పంపుము.

856 వలయువారు:- కల్లెణ్ణ బుక్ డిపో.
6, వెంకటేశమెట్టి వీధి, సామలకూరు పేట, మద్రాసు.

త్యరపడుదు! వెల 10 అణాలు. అద్భుత! నవల!!

కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇదియొక చక్కని
నవల దీనినిగురించి మేమెమియు చెప్పునక్కరలేదు. ఇది శ్రీ

పురుషు లిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.
వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామ మునసపు,

కరణము, స్త్రీదరు గుమస్తాలు, గొప్పలైతులు, జమిందారులు,
వ్యాపారస్తులు మొదలగువారందరికి ఆనుకూలముగా నుండు

టకు నూతన ఆప్ట ననుసరించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది.
వెల 12 అణాలు. అయ్యో అందు రావుజీ,

(898) కృష్ణమనాయని అగ్రహారం, మద్రాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాసుమైన
వెలకుదొరుకును. కాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-అశ్వపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946) మేనేజరు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును
నతుత్యముగాని లేక మీరు జాబును వ్రాయువేళను గాని

తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సం
వత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపా

యిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను
గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టువక్తులుగన్న టి. కే. శివ

రామయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-
మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్స

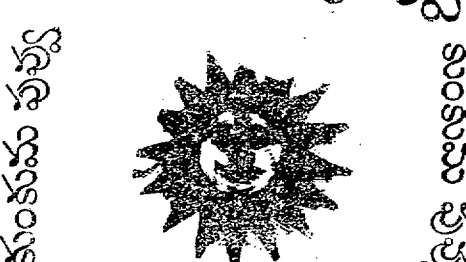
రమంతయు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాం
తము నిచ్చినది.

దీ కలింగ అస్పరిలాజికలు బ్యూరో
902 చౌడనరము, వికాఖపట్టణముజిల్లా.

కారదాంబ:- ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘుడురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది.

అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి జేసెం.
ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు

మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును

గమనింపుడు. కరస్పాక్షెన్సు మొదలగునవి

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి

దీపావళి! దీపావళి!!

బాణాసంచాకు కావలసిన పదార్థము.

అల్యూమినం బీడుగుండను కొనుడు.

దీనిని బాణాసంచలో నుపయోగించుట వలన

వత్తులు ముత్యములవలె నవ నవ కాంతులతో

రాలును. మతాబాలలోను, పువ్వు వత్తులలోను,

తీగలోను, నుపయోగించెదరు. ఈ సామగ్రిని

తయారుచేయు విధము కావలయునను వారికి

తెలుపుచుము.

బెజవాడ వెంకటస్వామిబ్రదర్సు.
(945) రాజమండ్రి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 100
(8జస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (8జస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్పాహలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము

చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించుచో, మనోగ్ధమగు

సువాసన ని న్నులవరించును.
ఈ క్రింది సరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్ననైజు (ఆర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-డ్రాం " " 0-12-0

నేరొకనైజు 2 " " " 1-4-0
పెద్దనైజు 4 " " " 2-0-0

3. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి

అనేకమగు నకలుపెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైవ

ను, కార్డుపైవను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈఆటో

దిల్బహారుయొక్క సులభజ్ఞములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవాకి

కేటలాగు ఉచితము.

మా కంపెనీలో కాశీపీఠాంబరములు సరిగ నీరలు, రవి

కేలు, రుమాలలు, తలపాగలు, బిడ్డలు ధరించుటకు చిన్న

పీఠాంబరములు, వెండి పట్టుకోతకుల జుట్టు, మిక్కిలి నేర్ప

రు లగు నేతపనివాండ్రవలన మేలైన పట్టుతో తయారుచేయ

బడుచున్నవి. వలయువాకికి సరసముగ వి.పి మూలముగ పంపు

చుము. దానియందు వ్యత్యాసమున్నను లేక, మనముకు గిట్టని

యెడలను వానిని వాపసు పంపిన తీసికొనెదము. 928

Harī Govinda Dass, Gopal Dass,
Silk Pithambar Merchants, & Com- Agents
Benares City, U. P.

తేలుమందు వెల సీసా 0-కి 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగునా.
బాధ నరముల వెంట వెద్దనరము

పోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబయి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఫిలివైనుదీవులు అమెరికనుల పరిపాలనము.

(అ)
(జరుగుచున్న - పొంబవిన రావుగారు)

ఫిలివైను దీవులు స్పెయిను ప్రభుత్వమున నున్నంతకాలము అమెరికానుల చేతులలోనుండెడివి. పొంబవిన రావుగారు మొదటిసారి 1898 నుండి ఈ దీవులను అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమువారు స్వాధీనము చేసిరి. దేశమునందున్న స్వతంత్ర కలంజేయుటకు అమెరికనులకు 2 సంవత్సరములు వచ్చెడిది. తత్కాలమున ఫిలివైనుదీవులు స్పెయినికారి ప్రభుత్వమునకు లోబడియుండి యుండెను. 1912 సం. మార్చి మాసమున అమెరికావారు తమ సొంతదేశాధీశ్వరులకు నిశ్చయించి సాంక్రామి కాధికారిని పంపిరి. ప్రభుత్వమున తొలగించిరి. ఈలోపున 1912 నుండి ఈ దీవులను అమెరికానుల సామంత రాజ్యమున నుండవలెనని ప్రయత్నములు జరుగించెడిరి. కాని అమెరికానులముందు స్పెయిన్ ప్రభుత్వములు ముగిసెను. తనంతేని ఫిలివైను ప్రజలకు బాధ్యతను వైసెనాపాలనమును ప్రసాదించుటకు అమెరికనులు కృషిసల్పుచుండెడిరి. వీనినె తమ పరమావధిగ అమెరికనులు జూచుకొనుచుండిరి. తమ స్వాధీనముననున్న తమ స్వభావమునకు గాక ప్రత్యేకము ఫిలివైను ప్రజలను గురించు అమెరికనులు ప్రయత్నింపజూచిరి. 1900 సం. 4-వ తేది ఈవిధానమును ముద్రాపాదుక భావించి అనుసరించుచుండిరి. ఫిలివైను ప్రజలకు స్వపరిపాలనమును ఒకసంపు నక్షత్రముతో ఆ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఒక చట్టమును 1914-15 దేశీయమహాసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి. దీనినే జోన్సు చట్టమని చెప్పెదరు. ఆ చట్టమున నిట్లు ఉద్దేశించబడినది:-

“ఫిలివైను దీవులపై తమ అధికారమును తొలగించుకొనుటకై అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రజలు సదా ప్రయత్నించుచున్నవారు. ఫిలివైను పరిపాలనావిధానము ఫిలివైనులకు ఆలవడిన పరిపాలనావిధానమునకు తగినంత త్రవ్వమునకులగజేసి నానిగూడ సామ్రాజ్యమున సమావేశములుగా నెంచవలయునని ప్రజలు కోరుచున్నవారు” ఇంకొకసందర్భమున అమెరికను లిట్లు తెల్పిరి:-

“ఫిలివైనులకు స్వాతంత్ర్యమును త్వరలో కలుగజేయుటకు మన మొకటియే జేయవలసియున్నది. తమవ్యవహారములను చాలవరకు ఫిలివైనులే చక్కచెట్టుకొనుట కవకాశ మియవలెను. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రమున వారే వీరికార్యముల నన్నిటిని పరిశీలించుచుండవలెను. క్రమక్రమముగ ఎన్నికసాక్షాతంత్ర్యములను కలుగజేసి తమబాధ్యతను తామెయగునట్లు బోధించవలెను. సర్వస్వాతంత్ర్య రాష్ట్రములపై సర్వములను అనుభవించు అట్టి హక్కులను వీరికిగూడ మనము ప్రసాదించవలయును. అటునిట్లు మనము ఫిలివైనుల కార్యములను పరిశీలించ వలసదములేదు.”

దీనినిగూర్చి దేశీయ మహాసభయందు గొప్పచర్చ జరిగినది. రిపబ్లికనులు, ప్రజా ప్రభుత్వవాదులు కూడ ఈ నిధాంతము నంగీకరించిరి. వీరిద్వారకెని ఒక కాలపరిమితియందు భిన్నాభిప్రాయములు కల్గినవి. వైసెనాపాలనను స్వాతంత్ర్యపు చట్టము ఆమోదించబడిన 4 వర్షముల లోపున ఫిలివైనులకు సర్వస్వాతంత్ర్య మియవలయు నని ప్రజాప్రభుత్వవాదులు కోరిరి. అమెరికనుల ఈ గాఢభావమును గూర్చి మా. కేవలం పాల్కాగా రిట్లు నడిచిరి. “జోన్సు చట్ట ప్రకారము ఫిలివైనులకు స్వాతంత్ర్యము మొదట క్లాసునియము. అంతర్జాతీయ రాజకీయాభివృద్ధికి ఇదంతయు మహాపరమము గావించును. పూర్వము అమెరికనులు తమ స్వాతంత్ర్యపు ప్రకటనను లండు ప్రజల నెల్లప్పుడు వారి అనుచు వైకొని పాలించవలయునని చాటించియుండిరి. కాని కనుగుణ్యముగ అమెరికను లిప్పుడు స్వాతంత్ర్యగపరాయణులై తమ అధికారము మృగ్యమానను ఫిలివైనులకు ఫిలివైనులకు సర్వ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుటకు పూనుకొనిరి. ఇట్లు పూర్వమేచారిత్రము కనిపించుచుండును” భరతఖండమున గూడ వైసెనాపాలనను ప్రజలకు సామంతరాష్ట్రములకు సంపూర్ణముగా స్వాతంత్ర్య మియవలెనని. చిన్న రాష్ట్రముల క్యవహారములందు చక్రవర్తి ఎన్నడును జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు. సామంతరాజ్యము లన్నియు చక్రవర్తిగారి ఆజ్ఞను జరపవలసియందుండెడివి. ఒకవేళ యిద్దరు రాజులుపోరి అందులో ఒకరు పరాజితుడైనను విజయుడు పరాజితుని తనతోటి రాజుగనే ఆదరించెను. కాని పరాజయమును అవకాశముగ కొని వానినెన్నడును పరిభవించ

లేదు. వానివద్దనుండి యుద్ధవ్యయ మెన్నడును కోరలేదు. తమ పరిపాలనను రాజ్యమును పూర్తిగ అతని స్వాధీనముగూడ చేయుచుండిరి. ఈ సందర్భమున అలగ్నాండరు పురుషోత్తమ రాజుల కథ ఎల్లరక సందిగమును బాపగలదు. పురుషోత్తమ చక్రవర్తి (పోరస్) అలగ్నాండరుచే పరిభవించబడి బందీకృతుడాయెను. అప్పుడు నిన్నెట్లు ఆదరించవలెనని అలగ్నాండరు పురుషోత్తముని కోరగ పురుషోత్తమ దాశ్చర్యనిరగుడై యిట్లు బదులొసంగెను:- “పూర్వమునలేనే రాదపాడికి వైసెనాపాలన గావించగ చక్రవర్తిగ నె ఆదరించవలయును” ఇప్పుడన్నవో కతన రిక్షకు పాత్రుడైనద్రోహిగా నెంచబడును. అతి నీచముగ ఆదరించబడును. కాని శుభ్రస్థితి సాంప్రదాయమునకు వన్నెగాంచిన భరతవర్షపు పద్ధతిచే నేను ఆధునికకాలమున గూడ అమెరికనులు ఆసలించించి మన్ననకు పాత్రులగుచున్నార. ప్రాచీన భరతఖండపు సాంప్రదాయమునే ఫిలివైనులయెడ అమెరికనులు చూపుచున్నారు. వర్తమానమున భారతీయాభివృద్ధికి అభ్యంతరమును కలుగజేయుచున్న కొంతమంది ఆంగ్లేయుల యింద్రియములు ప్రభుత్వోద్యోగముల నపేక్షించి స్వపరిపాలనము వలదని వాదించుకొంతమంది వైసెనాపాలనలె ఆకాలమునగూడ రిపబ్లికను పాక్షికులు తక్షణస్వపరిపాలన మొనగకూడదని అభిప్రాయించుచుండిరి. కాని అమెరికనులు మాత్రము భూమకలకేగముతో ఫిలివైనుల తమ వ్యవహారములను స్వతంత్రముగ జక్కచెట్టుకొనుటకును అధికారమును కలుగజేయుచున్నారు. తగిన సౌకర్యములను ప్రసాదించుచున్నారు. యునైటెడ్డు స్టేట్సువారు ఫిలివైను దీవులను వశముజేసికొన్న కాలమున ఆ దేశమున ఎవరో కొంతమంది తప్ప తక్కినవారందరును విద్యాగంధరహితులుగ నుండిరి. కాని అమెరికనులు తమ స్వంత ధనమును వెచ్చించి చాలమంది ఫిలివైనులను తమ దేశమునకు గొంపోయి విద్యాభ్యాసమును జేసి విద్యాధికులుగ జేయగల్గిరి. ఇంతయుగాక వారిని చాలమంది ప్రభుత్వోద్యోగములందు గూడ ప్రవేశ పెట్టి ప్రోత్సహించుచుండిరి. ఈ రీతిగ ప్రభుత్వోద్యోగము లన్నియు ఫిలివైనుల చేతిలో చిక్కినవి. అటులేనే మన ప్రభుత్వమువారు గూడ జేయుట సమంజసమని విన్నవించుచున్నాడను.

1911 సం.న న్యాయాధికారులలో ప్రధాన న్యాయమూర్తితో సహాగముమంది ఫిలివైనులేయుండిరి. సివిలు సర్వీసులో గూడ నూటికి 67 గురు ఫిలివైనులు కలరు. ఆ సంవత్సరముననే మునిసిపలు ఉద్యోగులు 100 టికి 90 చొ. నుండిరి. ఏకాభియందు జూచినను ఫిలివైనులే ప్రభుత్వోద్యోగమున ప్రముఖతను గాంచుచుండిరి. ముఖ్యప్రభుత్వమునగూడ ఫిలివైనుల సంఖ్యయే విస్తారముగనున్నది. 5 వర్షములనుండి సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయోద్యోగములందుగూడ ఫిలివైనులే ఎక్కువగనున్నారు. అమెరికను లిట్లు ఫిలివైనులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముల నొసంగుచుండ, అధికారవర్గము వారు మనలను పసిపిల్లలగ నెంచి మనకిప్పుడు స్వపరిపాలనమునకు ఆదను కాదని చెప్పుచున్నవారు. అధ్యయన మునిసిపలు జిల్లాబోర్డు వ్యవహారములందుగూడ మనకు సర్వస్వాతంత్ర్యము వలదని నడుపుచున్నారు. ఇట్టి స్వల్పకార్యములందు కూడ అధికారవర్గము వారి పరిశీలనకు లోబడి మనముండవలయునట! మనము ఆంగ్ల పరిపాలనమున 175 వర్షములనుండి సౌఖ్యముల ననుభవించుచున్నవారము. కాని మనలను స్వపరిపాలనార్హులుగ జేయుటకు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి విలసిల్లుచుండెను. కాని అమెరికనులు మాత్రము నిమిషమాత్రములో అజ్ఞానాంధకారమున మునిగియున్న ఫిలివైనులను సమావేశములుగ జేయగల్గిరి. అన్నిదీనియములందును (విద నైననేమి. నాగరికమైననేమి) ఫిలివైనులు భారతీయులకు సరిపోలరు. అట్టిదౌర్బల్యాలే సర్వస్వాతంత్ర్యములను బడయగల్గినపుడు విద్యాధికులైనట్టియు మేధావంతులైనట్టియు రణరంగమందు గూడ అసమానపరాక్రమముతో పోరగల్గిన భారతీయులు తగరని నుడువుట హాస్యాస్పదముగ నుండగలదు. అమెరికాపాలనమున ఫిలిపియును సుసంస్థలయినపుడు సర్వసౌకర్యముల రాజ్యమైన ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున భారతీయులకు మనకు కట్టిస్వాతంత్ర్య మంటుండుటకు గతంబెద్ది? దీని కంతకును పరిపాలనా విధానభేదమని నడువ వలసియున్నది. గాన శిష్టరక్షణార్థమును, దుష్టరక్షణార్థమును మానవ స్వాతంత్ర్య యభివృద్ధికై కంకణమును దాల్చి మన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గూడ అమెరికను పరిపాలనా విధానమును ఆసలించగగోరుచున్నవాడను.

నమకాలికాభిప్రాయములు.

(2)
ఆంధ్ర దేశ ముఖ్యుండల బ్రాహ్మణేతర మహాజన

సభ వారికి నిజస్థి.

3-వ తేది “ఆంధ్రప్రదేశ్”లో రా. బ. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారిని వై సభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనినట్లు ప్రకటించినారు. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారు ప్రజల మేలుకోరి పాటుపట్టు లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి పక్ష మవలంబించి తమ బంధుమిత్రులకు గొప్పఉద్యోగములు సంపాదించుటకు, గొప్ప బిరుదులు పొందుటకును, ఇంకను వారి స్వభావము కొరకును, ఈ బ్రాహ్మణేతరగోద్యమము జరుగుచేర దీనిరనియు వారిమాటలు ఎంతమాత్రము విశ్వాస పాత్రములు కావనియు తక్షణస్వరాజ్యవాదులు కొందరు జనసామాన్యమునకు బోధజేయుచున్నారు. వీరిని బ్రాహ్మణేతర ప్రజానాయకునిగ నెప్పుడు ఎన్నుకొనినో అప్పుడే గొప్పగౌరవము లభించినది” వేరే వీరిని మఱా బ్రా. శే. సభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని గౌరవించుట, “మామూలుగ, దింటిలు పట్టుచే.” మొన్న జరిగిన బిక్ర-వోలు, బ్రా. శే. సభాధ్యక్ష కోశన్యాసము జరిగిన బ్రా. శే. లకు ఉత్సాహముపుట్టుటేగాక, తక్షణస్వరాజ్యవాదుల వాక్కులు బంధించబడినవి. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి మీద! త. స్వ. వారులు మోసిన నింద, ఈ సభాధ్యక్ష పదవితో ఇనుమడింప జేసెదరేమో యని భీతి గలుగుచున్నది. బ్రా. శే. ప్రజాసామాన్యము విద్యలేనివారగుటచే, తక్షణస్వరాజ్యవాదులు చేయు దుర్బోధనలకు చొటిచ్చి నిరుత్సాహ పడెదరేమోయని ఈలేఖ వ్రాయడమైనదిగాని శ్రేష్ఠిగారు ఈపదవికి తగరని నా అభిప్రాయ మొత్తమాత్రము గాదు. బ్రా. శే. సాంఘిక, ఆర్థిక, విషయములకై నిరంతరము పాటుపడు శ్రీ శ్రేష్ఠిగారికి గౌరవము తగదనివ్రాయు బ్రాహ్మణేతర డుండునా? కోయంబుత్తూరు, బిక్ర-వోలు, పులివెందుల, సభలకున్న బెజవాడలో జరుగనున్న సభ మిక్కిలి ప్రాయశ్చయై నది. కావున! త. స్వ. వారులమాటలలో జిక్కిరవారి మనోకళంకము బాపుటకై శ్రీవారితో ఆలోచించి ఇంకెవ్వరినైన అధ్యక్షులుగా నియమించిన బాగుండునని విన్నవించుచున్నాను. (ఇట్లు విధేయుడు చౌదరిగంధాలయ కార్యదర్శి అంకినీకు వాల్మీకి.)

[రా. బ. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు త. స్వ. రా. వారులు చేయు నిందలకు జంపవారుకారు. ఈ త. స్వ. రా. వారుల నిందలకు జంప బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య తగిపోవుచున్నది. కనుక అంకినీకు గా రీవిషయము దిగులుండెదననసరములేదు. వీరిసలహానుబట్టి యోచించుటకీక కాలము చాలదు. - ఆం. ప్ర. సం.] (ఆంధ్రప్రదేశ్.)

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ - బెజవాడ

రా.గల 11 వ తేదిని బెజవాడయందు జరుగజూపు వై సభావిషయమును గొంత చర్చింపవలసియున్నది.

ఏనాడు ఈసభ క్రాసనాధిపత్యము రా. బ. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు నియమింపబడి రని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయందు గాంచితిమో ఏనాడో అంతఃతర బ్రాహ్మణేతర మహాసభ యు నాయము బ్రాహ్మణేతర నాయకసభగా మార్చి. ఇందలి రహస్యము గుప్తము. ప్రతినిధుల సాహ్య నించెడు అధికారము ఆహ్వానసంఘమువారి యాజమాన్యమున భద్రముగ నుంచుకొనబడినది. ప్రతినిధులుగా నాహ్వానింపబడువారి కుండు అర్హతల గొన్నిటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాల మొదలగు పత్రికలయందు నూచించియుండిరి. అట్టి అర్హతల గలిగియుండియు జస్టిస్ పత్రికావర్గమునకు (బలవత్తులగును స్వరాజ్యవాదులుగను నున్నవారాహ్వానింపబడగూడదని ఆహ్వానసంఘమువారి ఆంతరంగికనిబంధన మొనరించుకొని నట్లుల దోచుచున్నది. కానినో అట్టి అర్హతల గలిగియు ప్రస్తుతసామైకసమస్యల బాగ్గాని చర్చించు కొంద తాహ్వానింపబడక పోవుటకు గల కారణ మేమి?

అధ్యక్ష ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల తత్వములు చిరపరిచయములగుటచే లోకమిదిగతే చవిజూచియుండుట బట్టియు ఆహ్వానలంపుటగా గలిగిన అక్రమము బట్టియు అసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరసోదరులు ఈ సభయందు దేశాభివృద్ధికై ఆహ్వానితములు సంభవించువోయని భయపడుచున్నారు.

- 1. మాగంటి లక్ష్మణదాసు, 2. గారపాటి ఆంజనేయ చౌదరి. 3. మొట్టమొదటి చిరవేంకయ్య.

విద్యార్థుల నివాసగృహములు : శ్రీరామనరేవరము — ఎడమవైపున బీదబాటర పల్లశాలలు.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.

మచిలీపట్టణము.

చెన్నపురిజనుల కొక విన్నపము.

మహాశయాలారా!

రమామి యేడుసంవత్సరముల నుండి బుడ
రుకట్టణమున జాతీయపద్ధతి ననుసరించి విద్యా
దానము జేయుచున్న ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను
మీరంద రెఱింగియే యున్నారు. ఈ కళాశాల
దినదినాభివృద్ధి జెందుచు, ఘనత జెందిన హైంద
వుల యాదరణకు బాత్రమగుచుండుట ఎంతయు
శ్లాఘనీయము. ఇందు బ్రస్తుతము ఆరం విద్యార్థ
రులు గలరు. వారిలో దూర దూర స్థలములనుండి
వచ్చినవారును పెక్కురు గలరు. ఈ పాఠశాలలో
బ్రవేశపరీక్షవఱకు ఆంధ్రాంగ్ల సంస్కృతభాష
లును, గణితాది శాస్త్రములును జాతీయపద్ధతిని
విద్యార్థులకు నేర్పబడుటయే గాక, మెకానికల్
ఇంజనీరింగ్ మొదలగు ఉపయోగకరమైన వివిధ
కళలు గూడ ప్రత్యక్షప్రయోగముతో బోధింపఁ
బడును.

ఇట్లు అత్యంతోపకరమగు పాఠశాలకు జేత
నగువఱకు ధనసాహాయ్యము జేయుట ప్రతిహైం
దవుని విధి. ఈ సంవత్సరము దీపావళి పండుగదిన
మున ఆంధ్రకళాశాల సమిత్తమై యింటింటికిం
బోయి భిక్షారూపమున ధనము ప్రోగుచేయ వల
యునని నిశ్చయింపఁబడినది. కావున హైందవ
జాతీయాభివృద్ధి గోరువా రెల్లరును ఆదినమున
తమ శక్తికొలదిని ఈ యద్యమమునకు దోడ్పడు
దురని మేము నమ్ముచున్నాము.

విధేయులు:— బి. ఎన్. కర్క, పేరి. నారా
యణమూర్తి, పు. నాగభూషణము, కా. నాగే
శ్వరరావు, కొ. లక్ష్మణరావు, గా. హరిసర్వో
త్తమరావు, ఆ. లక్ష్మీవతి, పి. సుబ్రహ్మణ్యము
సెట్టి, ఉన్నవ. లక్ష్మీనారాయణ, చ. శేషగిరి
రావు, బు. సత్యనారాయణ, హె. సూర్యనా
రాయణరావు.

చెన్నపురాంధ్రసభ:— విద్యార్థుల పక్షమున
తేపు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు బ్రాడ్వే నెం 14 రు
సభాధననందు బందరు వాస్తవ్యులు కాతా శ్రీరామశాస్త్రి
గారు “జాతీయవిద్య” ను గూర్చి తెలుగున నుపన్యసించె
దరు. ఆంధ్రపత్రికాధిపులు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు
పంతులు గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కనుగ్రహ
పూర్వకముగా నంగీకరించినారు. కాబట్టి, అందఱును తప్పక
దయచేయఁ బ్రార్థితులు.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

దేనిపు మిషను పతనమందరము:— నేటిసా
యంకాలము 6 గంటలకు బ్రాడ్వేలోని దేనిపు మిషను పతన
మందరమున జె. కృష్ణస్వామిగారు ‘దేశసేవనుగూర్చి యుప
న్యసించెదరు. వి. చక్కరయిగారు సభాధిపత్యము వహించె
దరు.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:— ఈ నెల 11
వ తేదీ ఆదివారము నాడు ఉదయము 8 గంటలకు మలయ
ప్రభు వీధియందున్న కార్పొరేషను రాత్రి పాతశాలా మందిర
మున స్వామి బ్రహ్మానందగారు “సత్సంగ ధర్మము”ను
గూర్చి యుపన్యసించుదురు.

యువజనసంఘము, మైలాపూరు:— నేటి సా
యంకాలము 5½ గంటలకు మైలాపూరు కచ్చేరిరోడ్డులో
రంగనాథవిలాస్ మందిరమున తారజీ ప్రసాదసింహగారు బాల
యోధులగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. జి. ఆర్. వేంకటరావు
శాస్త్రిగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

చింతాద్రిపేట ద్రవిడ సంఘము:— ఈ నెల
10-వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు
చింతాద్రిపేట స్వామినాయకవీధి నెం 47 రు గృహమందు
రంగస్వామి పిళ్లెగారు ద్రవిడుల యభివృద్ధినిగూర్చి ఉపన
సించెదరు.

ఉపన్యాసము:— రామపురము మన్నారస్వామి
కోవలవీధి నెం 41 రు గృహమందు యీ నెల 11-వ తేదీ
ఆదివారము నాడుదయము 9 గంటలకు పి. సుందరమూర్తి
సెట్టిగారు ‘వామకాటు’నుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

‘అవరుడే’ ఉత్సవము:— అవరుడే ఉత్సవము
నకు చందాలను జరుజేయుటకు ఈ నెల 10 వ తేదీ శనివా
రమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు సయిదాపేట తా
లూకా ఆఫీసులో సెకసభ జరుపబడును. వైదాపేటడివిజను
డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

యువజన క్రైస్తవ సంఘము, బాలుర శాఖ:—
నేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు సంఘమందిరమున ఏ. జి.
నోరెహాన్ గారు వ్యాఖ్యానమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.
ఈసందర్భమున మాజీకులంతరు బొమ్మలుగూడ కనుపరచ
బడును.

బంగారు పెండి పతకములు:— ‘పురాతనకాల
మందలి, ప్రస్తుతకాలమందలి కమ్మవారు’ అను విషయమును
గూర్చి 12 పుటల కథికముగ ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడు
వ్యాసములలో మొదటి వ్యాసమునకు బంగారుపతకమును,
రెండవవానికి రజతపతకమును బహుమతి ఇయ్యబడును. చెన్న
పురిమందలి కమ్మవిద్యార్థుల తనతన వ్యాసములను వ్రాయ
వచ్చును. వ్యాసములు ఈ నెల 15-వ తేదీలోపున కమ్మ
విద్యార్థి యూనియన్ కార్యదర్శిగారికి పంపబడవలయును.

సివిక్కు కరీక్షలు:— ఈసంవత్సరము సివిక్కుశుభనాగ్న
సములకు హాజరైన జార్జి బెన్, టిప్లి కేసు ఉపాధ్యక్షులకు
సివిక్కులో పరీక్షలు ఈ నెల 10-వ తేదీన పచ్చప్పకాలేజి
లోను, టిప్లి కేసు కార్పొరేషను స్కూలులోను సాయంత్ర
ము 5 నుండి 6 గంటల వఱకు జరుగును. పరీక్షకు వచ్చు
వారు కాగితములకు కలములను దెచ్చుకొనవలెను.

చెన్నపురి యువజన నారస్యత సంఘము:—
ఈ నెల 11 వ తేదీ ఆదివారమునాడు (ఎల్లండ్లి) ఉదయము
7½ గంటలకు జార్జిటవులలో వరదాసు త్రియప్పకవిధియందు
న్న విక్టోరియా ధర్మపతనమందిరమందు శ్రీమాన్ పండిత ప్లగ్గ
కాల నృసింహాచార్యులవారు, భగవద్గీతను గురించి సంగ్రహము
గ ఆంధ్రమున నుపన్యసించుదురు.

పూడొట్టుక్లబు - ప్రహ్లాద నాటకము:—
ఈ నెల 10 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము 5 - 80
గంటలకు సప్తపర్ణి కోత్నర సందర్శకున ఈక్లబ్బువారు
విక్టోరియా పురమందిరమున ప్రహ్లాద నాటకమును ప్రదర్శించెద
రు. టిక్కెట్లు జార్జిటవుల ఆదియప్పనాయకవీధి 12 వ గృహ
ముందు ప్రదర్శనదినమున పురమందిరమునకు గూడ విక్రయించ
బడును.

దొంగతనము:— నుంగంబాకములో గ్రీన్ సు రోడ్డు
లో నివసించుచున్న ఎఫ్. హెచ్. షెల్ సన్ గారి యింట
ఈ నెల 7 వ తేదీ రాత్రి బాజీ అను సెక జబ్బాబుడిగారు
ప్రవేశించి సుమారు 6 రూ.లు విలువగల పెండ్లిగిన్నెను అప
హరించినట్లు వానిపై కేసు చేయబడెను. రాజధాని ప్రధాన
మేజిస్ట్రేటు గారు కేసు విచారణచేసి వానికి 6 మాసములు
కఠినశిక్షను విధించిరి.

గంధిగారి విజ్ఞప్తి సంతకములు:— గంధిగా
రి సంస్మరణ విధానములకు సమ్మతించువారి చేష్టాల్లు చే
యించుటకు పూనుకొని పుస్తకములను తీసికొనివెళ్లిన మైలా
పురము వాలంటియర్లు తమయొద్ద గల చేష్టాల్లు పుస్తకములను
నేటిరాత్రి 8 గంటలలోపున మైలాపూరు శాఖాధికారుల
బులిగు కార్యదర్శి ఎస్. అనంతరావు అయ్యగారి యింట
ఓప్పగించవలయును.

విందు:— ఈ నెల 28-వ తేదీన బొడ్డాయు మహమ్మ
దీను హోస్టలు సభ్యులందరును ఈ సంవత్సరము పట్ట
ములను బడసిన మహమ్మదీయుల కందఱునకు విందును! చేయ
నిశ్చయించినారు. కావున ఈ సంవత్సరము పట్టములను బడ
సిన మహమ్మదీయు లందఱును తమ తమ బిలాసములను
‘ముసిలిమ్ గ్రాడ్యువీట్సు డిప్యూరు కమిటీ వారికి నెం 11 రు
నింగన్న నాయక వీధి, జి. జి. మదరాసు అని వ్రాసి పంప
వలయును.

హోమురాయి సభ:— మన్నడికి సమీపములో
నున్న వైనియప్పన్ వీధి నెం 69 రు వ గృహమందు నేటి
సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎస్. దండపాణి పిళ్లెగారు
‘ప్రస్తుత రాజ్య స్థితి-యన కర్తవ్యము’ గూర్చియు ఎస్. పి.
రాఘవాచారి గారు “పరిశ్రమలు, వాటియభివృద్ధి” గూర్చియు
ఉపన్యసించెదరు. ఎస్. వేదాచలము పిళ్లెగారు సభాధిపత్యము
వహించెదరు.

తపాలనోటీసు:— కొలంబో నగరము మీదుగ
దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలు ఈ నెల 12 వ తేదీ
సాయంకాలము 5-25 నిమిషములకు చెన్నపురి జనరలు తపా
లాఫీసునందు కట్టివేయబడును. ఈ నెల 13 వ తేదీ మంగళ
వారము దీపావళి అమావాస్య గుఱకు తపాలాఫీసు మూతపడి
ఆదివారమున పనియేవిధమున జరుగునో ఆ విధముననే ఆదిన
మున పని జరుపబడును. సీయతపాలు ఈ నెల 17 వ తేదీన
జనరలు తపాలాఫీసు నందును నగరమందలి యితర స్థలు ఆఫీసు
లందును కట్టివేయబడును.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— ఈ నెల 11 వ
తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పెరంబూరులో
రాఘవాచారియార్ వీధి 15 నెం. భవనమున వొక ప్రార్థన
సభ జరుగును. జేపూరు మునీశ్వరయ్యగారు తెలుగున ప్రార్థన
సత్వెదరు. ఎస్. వెంకట్రాయయ్యగారు బి. ఎం. ఎల్. జి.
“ప్రకృతి” కాస్తాభివృద్ధి యొక దేశముయొక్క సౌభాగ్యవృద్ధికి
చెప్పు కలుగజేయునా? అని భిషమునుగూర్చి ఆంగ్లము
భాషయందు పుపన్యసించెదరు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుకు ఏకస్థి.)

ఇంగ్లండు

ఆల్బర్టు యునరాజుగారు.

లండను, నవంబరు 7:— ఆల్బర్టు యునరాజు గారు స్వస్థత కెందినారు. తమ తనవని ప్రాంతించుటకు తగిన స్థితియందున్నారనియు అధికారులు ప్రకటించిరి.

రాజుగారు ప్రజలకంపిన సందేశము.

లండను, నవంబరు 7:— ఈక్రిందిలేఖను జార్జి వక్ర వర్తిగారు తమప్రజల కంపించి అధికారులు ప్రకటించిరి:— స్వాతంత్ర్య విజయముకొక కారంభింపబడిన ఈ మహామధ్య మంత్ర్యవర్గము నచ్చినది. ఈ దశయే చాల దుష్ప్రయోగమైనది. ఇది వరకు చేసిన ఘోరాస్వామ్యములతో త్విష్టిమొదలక శత్రువులు తమచేత నైనంతవరకు తంత్రములచేయు యంత్రములచేతను ప్రాపంచిక స్వాతంత్ర్య నాగరికత ప్రవాహమును మాలిప జాచుచున్నారు. మనము పూనిన మహాకార్యమును మన మింకను పూర్తిగావించుటకు యున్నది. మన పక్షము విజయ మొందుటకు గావలసిన బలమును దుర్విశేషములను మనము సమకూర్చుకొని దైవప్రార్థన చేయుటకు మన మందర మొకదినము స్వేచ్ఛుచుకొన వలయును. మన దౌర్భాగ్యము మనము నిరంతరము దృఢముగ భూపక ముందుకొనినవారము గౌరవనీయతలతో శ్రీమత్ స్వరాజ్యమును ప్రార్థించి మన ప్రయత్నముల సఫలీకృతముల జేయుగోరిన మనము విజయమునుటకు సంకల్పము లేదు. ఇంకను మనము పడవలయు కష్టముల ననుభవించుటకు మన మందఱము బాగుకావలయు మన భూమి నభివృద్ధి గావించుకొని దృఢతైర మగు వైద్యమును బొందవలయును. అంగుళవర రాబోవు క్రొత్త సంవత్సరమునందలి మొదటి యాదివాసముతోజూడ (జనవరి 6-వ తేది) నాపరిపాలన మందుండు అన్ని జేకములందలి ప్రాధికారమును లందును ప్రత్యేకప్రార్థన సలుపవలయు నని నేను నియమించుచున్నాను.

బ్రెజిలు యుద్ధమున ప్రవేశించుట.

జార్జి వక్రవర్తి యభినందనములు.

లండను, నవంబరు 7:— తాము యుద్ధమున ప్రవేశించి నట్లు బ్రెజిలు రాష్ట్రమునారు (ప్రకటించియున్నాను. తద్రాష్ట్ర) ము నభినందించుచు శిబిరాన్ని సార్వభౌమ దౌర్భాగ్యము తొలగి వాస్తవంబున. మిలిటరీవారిపక్షమున తాము పోరాడుచుండినందులకు ప్రజలంతయు ప్రాధులై యుండిరియు, నమరమున విజయమును సమకూర్చుటకై యెట్టి త్యాగమునైన నెవ్వరి సంసిద్ధులై యుండినయు (బ్రెజిలురాష్ట్ర) అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మంపెను.

తెమ్ము పత్రికాభిప్రాయము.

పేరిసు, నవంబరు 7:— మిలిటరీవారి వారు దుష్ప్రయోగుల నీడవలయును. అంగ్లపరానుదేశము లిటలియను చొచ్చుకొనినవిగాన జగ్జనీయు లిన్వల్పకాలమున నే యపజయమందు దురని తలచు గూడదు. ఇటలి వారు నష్ట మొందిన స్థానములు కడు బలిష్ఠములు. వారిక సంకీర్ణముకొనవలసిన స్థానములు కడు బలహీనములై యున్నవి. వైరులు తమ రణ సంగమును కుశల పరచు కొనుటచే, బలమున నధికులై యున్నారు. అంగ్ల పరాను రాష్ట్రము లిప్పుడు కఠినముగ వ్యవస్థను చక్కజేయవలసి యున్నది. ఈ రాష్ట్రములు విజయ మొందును గాని విశేషముగ శ్రమపడవలసి యుండునని తెమ్ముపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

బోనర్ గారు.

లండను, నవంబరు 7:— మాంచెస్టరు వద్ద శుభవ్యసించుచు బోనర్ గారు లిట్లు పట్టుకొనిరి. యుద్ధము నిమిత్తమును ప్రతివారమును కొంతసామును వదలించియుటకు తగిన ప్రయత్నము బాసరింపబడుచున్నది. బ్యాంకులతో నాలోచించిన పిమ్మటనే ఇట్టి నిశ్చయము గావించబడినది. బ్యాంకుల కిది అంతగా ఇష్టములేదు. అయిన తామందఱును దేశాభిమానులు. కావున దేశసేవనిమిత్తి పెట్టి నష్టమునైన భరింపగలరు. ఇట్టి సమయమున బదులీయబడిన సాము తిరిగిరావని కొంతమంది భయపెట్టుచున్నటుల గన్పించుచున్నది. ఇంతకింక పెట్టితనము చేరొకటిలేదు. సామ్రాజ్యము విమరుద్ధితి నున్నప్పుడు బడు ధన ముపయోగపడునా? ఇంతకంటెను ఎక్కువ ముగ్ధతముగ ధనమును నీచుగలుగునంతాన మింకొకటి ఇంగ్లండు రాజ్యమునందు లేదని నమ్ముచున్నాను.

ప్రాయు

కెనడా సైన్యములు

కందకములయందు స్వస్థమగుట

లండను, నవంబరు 7:— అంగ్లేయుల ప్రధాన స్థానముల యందలి రైతుల విశేషము డిల్లీ తెలియజేయుచున్నాడు:— పేషెరుషీలు శత్రువుల వశమైనవో, నెట్టి కష్టములకైన నోర్చి దాని మరల బట్టవలయు నను హిందెను బద్ధగారి యుత్తరువు వ్యర్థమయ్యెను. సాముకాల మగు సరికి కెనడా సైన్యములు, తాముకట్టిన యధ్వంసప్రాకృతి గల యుద్ధ భూమియందు కందకముల ద్రవ్యులొని వాటియందు స్వస్థపడినవని తెలియవచ్చినది. ఈ సైన్యములకు ఫిరంగుల కెట్టి కొరతయు లేదు. వైరులు తమతోడ బాహుబాహిని తలపడకుండు జర్మనీయుల జేపనిగ యత్నించి యుండుట ఈ యుద్ధమున ప్రధానాంశమై యున్నది. మారమున నుండి ఘోరమైన యుద్ధములు ఫిరంగులచే ప్రయోగించెను. వాతావరణ స్థితి ప్రతి కాలముగ నుండుటచే జర్మనీయుల ఫిరంగులు పనిచేసి నవి కావు. ఈ యుద్ధమున జర్మనీయులు విశేషముగ పారిపోవజొచ్చిరి. ఉత్తరయనకును, దక్షిణయనకును మా సైన్య పంక్తి వ్యాప్తమైనది. బెల్జియము పల్లపుభూములన్నియు మాకు సరియైయున్నవి.

యుద్ధస్థితి.

లండను, నవంబరు 7:— సైనిక సమర సన్నాహాధికారి జనరలు మార్షు గారు తమ నివేదనమున జర్మనులు పాశ్చిం డెయిలీ ఫెంటూరెల్లెలను గూర్చి ప్రకటించిన యుద్ధములకు స్పష్టపడిరి. ఆ యుద్ధమారంభింపబడిన తాలై 81 వ తేది నాటినుండియు ఫెంటూరెల్లె నెదిరించుటకు మే మొక సైనికులైన గదలింపలేదు. ఆ యుద్ధమునందు మామగుర సైనికులలో బ్రిటిషువారు 82 చొప్పునను, ఆస్ట్రేలియనులు 9 గురు చొప్పునను, కెనడియనులు 7 గురు చొప్పునను, మ్యాజిలంకు లిద్దరి చొప్పునను ఉండిరి. జనరలు సర్ ఎడ్వండు విలెబ్రీ గాంటీ వల గావించిన పురోగమము తురగ్గుల స్థలముల నాక్రమించు సంకటి ఘోరముగ నుండెను. ఇ గాలియనుల స్థితి చాల క్షేమస్వరూప మున్నది. అయినను జనరలు మెక్ కెన్ నెగారు రిలక్షుల సైనికులతో నిలబడి యు గా స్థితియుగ ప్రవేశించి రనుట అబద్ధము. జనరలు మెక్ కెన్ నెగారు రిలక్షులను ఇటలీ కేగియుండలేదు. ఇటలీ యు గదున్న జర్మను సైనికుల వాన్ బ్యూలో గారు నడపిరి. ఆ యుద్ధమైనను అకస్మికముగ జరుగలేదు. ఎప్పుడెక్కడ నీ యుద్ధము జరుగవచ్చునని కాజొర్నా గారు పూర్తిగ నెఱుగుదురు. అచ్చట గలిగిన మహానిపత్తున కేదికారణ మైనదియు స్పష్టముగ తెలియదు. గాని సైనికులలో కాజొర్నా గారికి తెలిసియున్నంత కంటె జర్మను పక్షపాతు లెక్కువగుండుటయే ప్రధానకారణమును సంగతి స్పష్టమగుచున్నది. ఈలోన స్థితి గతుల చక్కజేయుటకు బ్రిటిషువారు దళములు ప్రబల ప్రయత్నము లొనరించుచున్నవి. ట్యాగ్గియ మెంటోనుండి వెనుకకు బోవలయునని కాజొర్నా గారు దివ్యకే ప్రయత్నముల గావించుచుండుటయే వారలు బోవుటకు కారణముగాని వేరొకటి కాదు. జనరలు కాజొర్నా గారు రిలక్షుల దృఢముగ నిలచునదియు నతనిసహాయక మంపబడు సైన్యము లచటి కెన్ని ఎప్పుడు బోవునదియు దానిబట్టి చెప్పవలసియున్నది. జర్మనుల ధైర్యముగూర్చి జనరలు మార్షు గారు రిలక్షుల జెప్పిరి. శత్రువులు మురుపడిరిలేనె యుద్ధముచేయుని సాధారణజనుల బట్టుకొని వారిని భయపెలసంఖ్యను జేర్చుచుండుట గూడ కందక ఫిరంగులను, ఫిరంగుల లెక్కలలో గలవుటయు మొదలగు తంత్రముల యధారిత నిరంజించుచున్నారనుటకు సందేహములేదు.

పరానువారికి ఋణము.

పేరిసు నవంబరు 7:— మాజుప్రాంతల ఋణపత్ర మునకు ఎనిమిది ప్రాంతల ఆరుదరి సెంటిములకు విక్రయింపబడును. వడ్డీ నూటికి నాలుగు ప్రాంతములు. పత్రములలో నిక్షేపించు మొత్తమునకు పన్ను లేదు.

పేషెరుషీలును బట్టుట

లాభములు

లండను నవంబరు 7:— సర్ డగ్లసు హాయిగు గారిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:— పేషెరుషీలు యొద్దను, పరిసరమున నున్న యున్నతస్థానములనుండు ఈస్టు మానూతనస్థానముల బలపరచుకొంటిమి. వైరులు మా కార్యముల కెట్టి మధ్యంతరమున కలిగింపరైరి. పేషెరుషీలు తమ మధనమున నుండుట ప్రాముఖ్య మని వైరులు భావించియున్నను, ప్రతిక్రియ జరుపరైరి. నిన్నటిదివరకు నాలుగువందలయందలి వైరి సైనికులు కైచితైరి. వీరిలో నిరుపదియొక్క రున్యోగము. మా నష్టము లల్పముగ నున్నవి. నిన్నటి ముదమును గాలివీచుచు, వర్షిండుచుండెను. గాన విమానములు శత్రువుల నెరించుటకు వీలు లేకపోయెను. అయినను మా విమానములు కొన్ని పదాతి దళములతో బోవుచు, వైరి స్థానములపై మరఫిరంగులను ప్రయోగించినవి. వర్షము వెలియగ నే మా విమానములు కొన్ని పదాతిదళములకు సహాయపడుచు వైరి సైన్యమున జొచ్చుకొనెను. అంత దట్టమగుచును అకస్మికముగ క్రమ్ముకొనెను. విమానము లేకు మరల రాకేకపోయెను. రూలర్సు, క్రూటె పరిసరములయందు ఇరుపదారులు, విమానకాలలు, సైనికస్థానములు మున్నగువాటిపై నాటిగ్రాతి నెద్దబాంబులను విడువబడెను. రూలర్సు పురమునను స్టీషనులో నను నెద్దదృఢములు వివచ్చి చుంటు లాకసమున కెగసెను శత్రు విమానములు మూడిటిని గూల్చితిమి. వైరి వివరింపబడినది గాక నాలుగు విమానములు గానవచ్చుట లేదు.

పేషెరుషీలును పట్టిన విధానము.

లండను నవంబరు 7:— ప్రధానస్థానములనుండి రైతుల విశేషముడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— యుద్ధతంత్ర సైన్యమున కెనడా సైన్యములు పేషెరుషీలును పట్టగలిగెను. ఈ స్థానమునకు పశ్చిమమునను, దక్షిణమునను బురదనేల లుండెను. గాన నా మార్గముల దానిని సరిపాటుంచుటకు వీలులేదు. వీనిని జేరుటకొక మశలయగు ప్రదేశమునకుండియె మార్గమున్నది. కనుక సైనికులు వివిధ సుమార్గముల ముందునకు బోవలసియుండెను. ముట్టడించు సైన్యము లన్నియు మరల గలసికొనుట విచిత్రమే. గ్రామమున తుత్తరమున నుండిన వైరు కాటేజిలో జలమగు దళముండెననియు, నా ప్రదేశము కను బలిష్ఠముగ నుండెననియు నదికరలోననె తెలిసియుండెను. ఈ ప్రదేశమును ముట్టడింప, లోపలి సైనికులు మిక్కిలి పట్టుదలతో పోరాడిరి. కాని తుదకు నలువదియందలి కైచితో మే మా ప్రదేశమును బట్టితిమి. పేషెరుషీలును వత్తరమునకుండిన మరఫిరంగుల స్థాన మొకటియు ముట్టడించుకొనెననియు తెలిసికొనెను. తక్కిన స్థలములయందు జర్మనీయులు పట్టుదలగు మాపలేదనియె చెప్పవచ్చును. సుమారు నాలుగువందలయందలి బంధించితిమి. పరుకొకొండవ ప్రహ్వదళమునకే ఈ సైనికులందరు చేరియున్నారు. కైచిలను తిరిగొని వచ్చుచుండక వారలోవారే పాదుమకొన జొచ్చుటచే, బంధలంఖ్య విశేషముగ లేదు. గ్రామమున కొన్ని ఫిరంగుల స్థానములు దప్ప రక్షణసాధనములు విస్తారముగ లేవు. ప్రతి ముట్టడి యొరంపరలసిన దండున కధికారియగు వ్యక్తి పేషెరుషీలకు బంధింపబడెను. ఈ కారణముననె యిటు ప్రతిముట్టడి జరుగలేదు. పేషెరుషీలుగ్రామము మట్టున నుండు బురదనేలలు మాకిప్పుడు రక్షణసాధనములై యున్నవి.

లివెనాపంక్తిని జేరుట.

లండను నవంబరు 7:— జర్మనీవారి సైన్యములు లివెనాపంక్తిని చేరగట్లు వారి మధికారుల వాయువార్త తెలియజేయుచున్నది.

గతవారమునందు పరానురేవులను చేరిన ఓడల సంఖ్య 825 అరటియండి బయలుదేరినవాటి సంఖ్య 859. 1800 టన్నుల కెక్కుడు బరువుగలదియు తక్కువబరువుగలదియు పరాను సౌకల్య ముంచివేయబడినవి.

లండను, నవంబరు 7:— జర్మను లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. స్థాండర్సులో శత్రువులు మహానాహసముతో పోరిన పిమ్మట పాశ్చింఢెయిలీలో ప్రవేశించిరి.

లండను, నవంబరు 8:— బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.— ఆర్మెంటియరీసున కాగ్నీయమున నిన్న రాత్రి పేల్చుదళములు విజయవంతముగ దాడిని సలిపి 14 గురు సైనికుల బట్టుకొని అనేక నష్టముల గలిగించిరి. మా సైనిక నష్టములు చాల స్వల్పముగ నున్నవి. రూల్స్ గు వత్తరతటమున మా పంపుల జొర ప్రయత్నించిన శత్రుల యత్నముల నన్నిటిని విఫలము గావించి కొంతమంది ధైర్యిలను బట్టుకొంటిమి.

విమానములు ముట్టడించుట.

లండను, నవంబరు 7:—లిట్టన్ వెల్డు, టూరుటు రైలు స్టేషనులపై నిన్నటిరాత్రియందు విమానములు ప్రేలుడుపదార్థములను పడవేసినవి. లిట్టన్ వెల్డు స్టేషను సెర్జెంట్ రైలు బండిపైగూడ గొన్ని ప్రేలుడుపదార్థములు వేయబడెను. పడవేసిన బాంబులలో చాలభాగము గురితప్పలేదు. మా విమానము లన్నియు మరలినవని నాకాదభాధికారులు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి విజయము.

ఫిరంగిదళ తీవ్రత.

లండను, నవంబరు 8:—ఎయినునది కుత్తరమున ఫారెయిను పెరివను ప్రదేశమునను, మ్యూసునది కుడిభాగమున సుమ అరణ్యప్రదేశమునను, ఫిరంగిదళ యుద్ధములు జరిగినవి అట్టికిర్రునకు వాయవ్యభాగమున నుండు జర్మనీయుల స్థానములపై గవిసి, అరువదిమంది వైసికులను బంధించితిమని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

రుష్యా

పెట్రోగ్రాదు నవంబరు 8:— వెస్ట్ లెస్కి గారు ప్రధాన నగరమును విడిచిపెట్టి గోరబడిరి.

లండను, నవంబరు 7:—వారిరాజీనామావలన ఉత్తమాధికారమునందు పెద్దమార్పులు గలుగగలవనియు, మాస్కో మండలమునందు 8 లక్షల సాలెవాండు సమ్మెకట్టి రనియు వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

వాషింగ్టను, నవంబరు 7:—ఫిన్లండు బ్రాన్సుపోర్టు నాక అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములకు మరలుచుండగా నది దారిలో టూరెడాతో గొట్టబడెను. పిమ్మట నది యొకా సెంకవిశేషపు శేపుటట్టణమును జేరినది.

పెట్రోగ్రాదునందలరులు.

లండను, నవంబరు 7:—రైటరుగారి పెట్రోగ్రాదు విశేషముడు మంగళవారము నాటి సాయంకాల మొక తంలివార్త నంపుచున్నట్లు తెలుపుచున్నాడు. పెట్రోగ్రాదు మండలమునందలి వైసికాధికారవర్గమునకు కార్మిక వైసిక ప్రతినిధి వర్గ విప్లవ వైసిక సంఘమువారికిని కలహము గలిగెను. గవర్నరుగారు రాత్రికి రాత్రి వైసికుల నందఱి సమకూడ గోరి రని విని సంఘమువారు దొరతనమువారి మాటను నిర్లక్ష్యము చేయుచుననదని సలహాచెప్పిరి. కెరెన్స్కిగారు మాడు మాట్న మాలిష్టు పత్రికలను, రెండు పూర్వపక్ష పత్రికలను మూసివేయించు త్రవ వొసగుటచే ఫిలి మరింత కల్లోల మయ్యెను. చుంగళవారము నాటి సాయంకాల మయిదు గంటలపప్పు కార్మికుల గృహములకును నగర మధ్యప్రదేశమునకును మధ్య నుండు సేవల నన్నిటిని విడదరచవలసినదనియు బ్రాముబండ్ల నాసివేయుచుననదనియు అధికారులు త్రవపుల సెసగిరి. నగరము దొరతనపు సేవకులు సంరక్షించుచున్నారు.

ఇటలీ

ఇటలీవారి వర్తకము : నష్టములు

లండను, నవంబరు 7:— ఇటలీవారి అధికారప్రకటన మిట్లు నడుపుచున్నది:— గతవారమున ఆ దేశమునకుఁబ్బిన నాకలసంఖ్య 852. అచ్చటినుండి పోయినవాని సంఖ్య 812. 1500 టన్నులకు లోపు బరువుగల యెడలు రెండును, 100 టన్నులకు లోపుబరువుగలనున్న యెడలు మూడును మునిగి పోయినవి.

ఇటలీ విషమస్థితి

లండను నవంబరు 7:— సేనలు దైర్యమును బూని వైరులతోడ బలముగ తలపడినగాని ఇటలీరాష్ట్రము విముక్తి సొందనేర దని యుద్ధతంత్రవికారదు లభిప్రాయ పడుచున్నారు. ప్రతిముట్టడుల నొనర్చుటకు తనింత ప్రదేశమును వెనిసి యాయందు మిత్రమండలి కొనసగుట ప్రధానము. గార్దానగోరరము, ఏడిజినదియు ప్రధాన రక్షణపంక్తికింద నేర్పడవచ్చును. మిలాను, మ్యూనియలకు దూరము విశేషముగ లేక పోవుటచే ట్రెంటి సెనండి చుట్టుదిరిగి జర్మనీయులు మిత్రమండలివారి రాకపోకల మార్గముల నెదిరింపవచ్చును. జర్మనీయు లీ తీరున ముట్టడించినయెడల వారు పెద్దసేవతో ముట్టడి జరుపనేరరు. వారల ముట్టడికార్యములను భగ్న మొనర్చుట కుకరము. స్విజర్లెండువారు తిట్టులై యుండినచో గార్దావిడిజాపంక్తిని జర్మనీయులు భేదించలేరని యుద్ధకార్యకోవిదులగు ఆంగ్లపరామర్శియు లగు విమర్శకు లభిప్రాయ పడిరి.

జర్మనీ

యుద్ధానంతరమున జర్మనీదేశపు స్థితి.

వైసికాధికారుల అభిప్రాయములు.

లండను, నవంబరు 8:—జనరలు ఫ్రెయిక్ ష్టాము ప్రధానాధికారిగ నున్నప్పుడు క్వాస్టరు మాస్టరు జనరలుగా నుండి. ప్రస్తుతము డిప్యూటీ ప్రధానాధికారిగానున్న వాన్ ఫ్రెయిటూగు లోరింగ్స్టోనరు అను ప్రహ్వ జనరలుచే రచితమైన “మహాసంగ్రామ సారాంశములు” అను పుస్తక మి దేశము జేరింది. ప్రహ్వదేశపు వైసికాధికారులలో వాన్ ఫ్రెయిటూగు మిత కాది యని పేరొందినవాడు. ఈ గ్రంథములోని కొన్ని భాగములు “టైముస్” పత్రికలో చేర్చినబడినవి. అందు, మిగుల ధీమంతులగు జర్మనులైన వైసికాధికారులు కాంతిని గాని, అంతర్జాతీయతను గాని నెలకొల్పవలెననెడి అభిప్రాయములను తిరస్కరించుచున్నారనియు, నికమందు రాబోవు యుద్ధమున జర్మనీదేశమున కప్పుటికంటె నెక్కుడు నాకాదళమును, నెక్కుడువైస్యమును, నెక్కుడు మందుగుండు సామానులను నుండవలయునని ప్రస్తుతయుద్ధము మనకు దొప్పించుచున్నదనియు వాన్ ఫ్రెయిటూగు వ్రాసెను. లోరింగ్స్టోనరు తయారుచేయుట మున్నగు విషయముల కీతడు వ్రాసుట ఖర్చును కొనంగియున్నాడు. వ్యాయామములుకూడ యుద్ధవైపుణ్య సాధనములుగ నుండవలెనని యీతని అభిప్రాయము. కాని యవియున్నయి నిజమగు వైసికవిద్యతో సరిపోల బాలవని యీతడు చెప్పెను. తరువాత నాత డీధముగ వ్రాయుచున్నాడు. దీనినలనను లాభమేమి అని యొకరు ప్రశ్నింపవచ్చును. ఈ భారసంగ్రామంతమున యూరపు ఖండము మిగుల నలసి పోవుట వలన యుద్ధమంతమునెందవా? ఈ యుద్ధమువలన జర్మనీ యనేక మానవ హత్యల మూలమున వైన శాంతి వ్యాపింపవా? ఇందులకు ప్రత్యుత్తర మేమన, నెవ్వరును చిరకాలము శాంతి యుండునని నిశ్చయముగ చెప్పవల రనియు, అట్టిశాంతి బలమగు వైస్యము లుండిననే నుసాధ్య మగుననియు చెప్పవచ్చును. మరియు, ప్రపంచాధికారమును గ్రహించుట కష్టము. అనేక ధలములతో కలహములు సంభవించుట నహజము. ఇందులకు నాకాదళ మత్యంసరము. కావున, వైసిక, నాకాదళములవ సరము.” ఈ యుద్ధమువలన, యుద్ధ నిర్మాణమున కన్ని రాజ్యములకును నొడుబడికలు జరుగగలవు, కాని యీ యొడంబడికలు సంధిసమాసములే గాని వేరొంతు గావనియు వాన్ ఫ్రెయిటూగు వ్రాసియున్నాడు. ఈ యుద్ధము జర్మనుల విశ్వమానసోద్వేగభావములను నిర్మూలించునని యీతడు తలంచుచున్నాడు.

టర్కీ

గాజారు పట్టుట.

లండను, నవంబరు 7:— సముద్రముపై పున నుండిన శురుష్కస్థానమును ఏలెనై సేనాని బట్టియించునకు మగల పోయినట్లు రైటరువార్తా స్థానమునకు తెలియవచ్చెను. తురుష్కుల కంఠకపంక్తిబట్టి ఏలెనై సేనాని తొమ్మిదిమైళ్లు ముందునకు నడచెను. అనంతరము చేరిన అధికారుల ప్రకటనము నల్లెట్లు వివరింపబడి యున్నది:— దీప్తి బావ త్రవమున తొమ్మిదిమైళ్లదూరమున నున్న కుస్యెల్మెను ఏలెనై సేనాని సోప వారమునాడుబట్టి మరుదటిదియైన ప్రతిముట్టరులను తొలగ గొట్టెను. దక్షిణముననున్న మావైస్యము వాయవ్య దిశవలన పురుషుల రక్షణస్థానములబట్టి తొమ్మిదిమైళ్లు ముందునకు పోయెను. వైసికుల సాహసమును ఓర్పుసంపదము కొనియాడ దగియున్నది. శత్రువులభీంకరులు మున్నగునవెన్ని మానకమైనవియు తెక్కజేయులేదు కంగుననెక భాగమున నానగ్గింగులనుబట్టితిమి. నేటియదయమున గాజాపట్టుబడినది యిట్టి వలనచ్చిన తంత్రవాద మొకటి తెలియజేయుచున్నది. వివరములు తెలియలేదు.

అమెరికా

అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రమువారి కావలి

నాక ముందుబటుట.

వాషింగ్టను, నవంబరు 7:—“అన్సికో” అను పేరుగల అమెరికను కావలి నాక యుద్ధప్రదేశమున పోవవారువామ ముంచబడినది. ఒక యుద్ధోగియు, 20 మంది మనుష్యులను కావలకుటచేడు.

భారతదేశ స్థితిగతులను గూర్చి

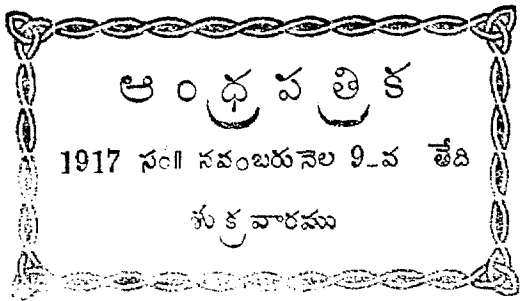
సర్ వేలెంటైను చిరాలుగారి లేఖ.

లండను, నవంబరు 7:— సర్ వేలెంటైను చిరాలుగారు “టైముస్” పత్రికకొక లేఖను వ్రాయుచు, భారతదేశకార్య నిర్వాహకముపై మాంటాగ్యూగారు తమపాలనా విధానములను నిర్బంధించి యొప్పించిరనుమాట అసత్యమని నుడివిరి. వీరి సందేశమునకుగల ఆక్షేపణ మెట్టిదన. భారతదేశ రాజకీయన తారణము మిగులతీక్షణముగ నున్న నిట్టితెలి నిష్పక్షపాతముగ పరిస్థితి పరిశీలనను జరుగబాలదు. కొన్ని విషయములలో స్వతముగ దేశ స్థితిని పరిశీలించుటకు కాగ్యుదర్శి ఇండియాకు బోవుట కిది మొదటి పర్యావరణముగాన ఇందున కొన్ని లాభములు గలుగ వచ్చును. ఏలనన, ఇండియా ప్రభుత్వమునను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకును గల సంబంధములు చాల వరకు మారవలయు నెడల, ఇట్టి చర్య అతసరము. ఈ యుద్ధము హిందూదేశమున రాజకీయోత్సాహమును శృద్ధి గావించినది. ఇది కొంత వరకు లాభ కరము. చాలవరకు నష్ట దాయకము. ఇట్టి సమయమున నాదేశమున గల అన్ని పక్షముల వారిని తృప్తిపరచువిధానము నాలోచించుట కష్టములేని మాంటాగ్యూగారి సందేశమువలన నెట్టివిధానము బయలుపడవలెనను సందర్భముగ నేయుండుననియు అనిగొంటె స్కాకోర్సెల గలవారిని తృప్తి పరపకాలకపోయినను, మొత్తముమీద సంతృప్తికరముగనే యుండు ననియు చెప్పవచ్చును. మాంటాగ్యూగారు భారతదేశ స్థితిగతుల నెరుంగనివారు కారు. వీరి సహకారనియోజకమును గాంచినయెడల, వీరి ప్రణాల్పమును సూక్ష్మదృష్టితో గాని, పక్షపాతముదృష్టితో గాని చేయుచున్నట్లు తోచుటలేదు. భారతదేశముయొక్కయు సామ్రాజ్యముయొక్కయు సందీర్ఘావధిలో నతడు బాధ్యతగల అధికారిలై పోవుచున్నాడు. ఇట్టి ఘనప్రయత్నములో వీరికి విజయము చేశూరుగాక యని, దేశభక్తి గల ప్రతి ఆంగ్లేయుడును కోరుచుండవలయును.

డిల్లీ “టైముస్” పత్రిక నమస్కరించుట.

లండను, నవంబరు 8:—సర్ వేలెంటైను చిరాలుగారి వాక్యముల “టైముస్” పత్రిక తన సంతోషానికియును నమస్కరింపుచు, మాంటాగ్యూగారు అలివారు లనుకొనినటుల ఆత్మరీత్యాగియు స్యాతంత్ర్యప్రియుడును గాడనియు, మితవాదులు పలుకునటుల బ్రిటిషు పాలనము నడంపగల అవకాశమగు మార్పుల జేయవారుగాడనియు, నీరెండు అభిప్రాయములు అగత్యములే అనియు వ్రాసింది. మెసపాటేమియా దర్శయందు మాంటాగ్యూగారు బాధ్యతగల పదవిని వహింపనపుడు చెప్పినమాటలు నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు వారి నీ సానమున నియోగింపలేదనియు, వీరిప్రత్యేకాభిప్రాయముల వ్యాపించుట కచ్చటికి పోవుటలేదనియు ఈ పత్రిక వ్రాసినది. ఇందలి సత్య మేమన, మాంటాగ్యూగారు తరువదని నాకమింపక పూర్వమే యిట్టి సందేశమునుగూర్చి యెదవలు జరుగుచున్నవి. అప్పవ్యవశయవ వీరే దానిని నొనసాగించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విధానమును గూర్చి యెదించుటకు ముత్రికగ్యమువారి కోరికవై ఛేంబర్లెను గారే యింతకు పూర్వము హిందూదేశమునకు పోయియుండుననెడిది. వారికిమిది లిప్సకు మాంటాగ్యూగారు సందేశమును గొనిపోవుచున్నాడు. అన్ని విషయములను పూర్తిగ ఆలోచించినపిమ్మట, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారిక విధానమును నిర్ణయించేయుదురు. కాని కడపట సాఫ్ట్ మెంటువారి అంగీకార మిందుల కవసరము. మాంటాగ్యూగారు తమ అధికారబలమును బట్టి యీ విధానమును ముప్ప శక్తిగలిగి యుండవచ్చును. ఇంక బ్రిటిషు సంఘమును గూర్చి వ్రాయుచు, భారతదేశమున నున్న బ్రిటిషువాద ప్రజాహితీవనమును చేయుటలేదని “టైముస్” పత్రిక వ్రాస్తున్నది. తమ, ప్రత్యేకాశయములను వ్యక్తీకరించుటకు సమ్మేళనమై ప్రభుత్వమువారికి చేయూర యొసంగుట తేదని యీ పత్రిక వ్రాసినది. లండనులో నున్న యుద్ధమును ఇండియాదేశములో కూడ నున్నయెడల, అప్పుడు చాల లాభకరముగ నుండును. బ్రిటిషువారిమాటల నెల్లరును చెని యొప్పి వివరయును. అందులకు వారు ప్రజాహితీవనమున సాగ్గాను టకనరము.

సిన్హ, నవంబరు 8:—ఒకపత్రికా ప్రకటనమిట్లున్నది. భారతీయ ఆర్థికక్షుభంలో యీశ్రీండి యుద్ధోగిగుల జేర్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించివారు:—ఎ. జి. హను దారు, డిల్లీ రాష్ట్రమునకు ఆటెటు ఉద్యోగి; భాను బహదూరు మహమదు చోసనుభాను గారు పెక్కిలేరియములో సీని యరు నూపంగింకొం డెంటు.

మాంటాగూగారికి స్వాగతము

నేటి దినమున ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు మాంటాగూగారు హిందూ దేశమున కేతెంచెదరని మెయిలు పత్రక చెల్లెనున్నది. ప్రభుత్వకార్యదర్శి ప్రజల వాంఛల గనుగొని, హైందవులను సంతృప్తి పరచుటకు భారతవర్షమున కేతెనుట అంగీకరించుటను దివివరకెన్నడును జరిగియుండలేదు. అంగ్లదేశమును హిందూదేశముపై గలిగిన మాతన దృక్పథమున కిది ప్రథమ నిర్దేశము. అంగ్ల పరిపాలనము నును నూతనశక్తియు ప్రారంభమయినదని ఎంచవచ్చును. ఈ శుభసమయమున మాంటాగూగారికి భారతీయుల తరపున హృదయపూర్వకముగ స్వాగత మొసగు చున్నాము. మాంటాగూగారి రాక కారణవిరహితమయినది గాదు. అకస్మికముగ సిద్ధించినది గాదు. కాలధర్మము ననుసరించియే, మాంటాగూగారు ప్రవర్తించు చున్నారు. స్వాతంత్ర్యవాతావరణముతో క్రొవంచ మిప్పుడు నిండియున్నది. సంగ్రామము స్వాతంత్ర్యోచ్ఛ్వాసములయందును రగుల్కొల్పినది. తరతరముల నుండియు నిరంకుశపరిపాలనము ననుభవించుచున్న యిహ దేశమునందు ప్రభోధము కలిగించినది. నిరంకుశ విధానమునకు పేరెన్నికగన్న జర్మనీ దేశములో గూడ ప్రజాసామాన్యమున పంచలము గలిగినది. ప్రవృత్తునిరంకుశ సాధము ముట్టడింపబడుచున్నది. అసతికాలములో ఆ సాధము భగ్నముగాక తప్పును. అప్పుడు గాని సంగ్రామోద్యమము పూర్ణఫలము గాంచవు అట్టి స్వాతంత్ర్యమాతలమునే భారత దేశము బిల్లుచుండి, మెంటాగూగారుకు సాధ్యమనా? హిందూదేశము గూడ తన స్వత్యములగుగొని గోరుటను ప్రారంభించినది. అధికారభూస్వాముల కది కంటకముగ నుండెను. భారతీయ సమస్యను వీరు విశాల దృష్టితో పీక్షింప బాటుపడలేదు. సంకుచిత భావముతో బరికించి, నిర్బంధమునకు గడంగి. ఇందుకు ఎరరిని నిందించి బ్రయోజనము లేదు. నూతనాశక్తియు లడయుచి, యవి వ్యాప్తిగాంచు సమయమున, ఇట్టిసంఘర్షణలు రాక దప్పవు. ఇది జాతియొక్క ధైర్యసైర్యముల బాళోధించుటకై మొనడుచుచును. వీటి నెదుర్కొని, అటవీములను దాటుట మీదనే జాతీయోద్యమ ప్రాబల్య మాభాంక్షనియుండును. అట్టి పరిశోధనలు హిందూదేశము నెరకొనెను. ప్రజల వాంఛల గ్రహించలేక, అధికారవర్గము వారు నిర్బంధ విధానము నవలంబించిరి. చివరకు గాని కాలస్యభావమును కనుగొనెను. దేశములో సంగ్రామాశయములచే క్రబలిన స్వాతంత్ర్యోచ్ఛ్వాస సువ్యక్తపరచెను గాని, ఆమె స్వతంత్ర పక్షము లేదు. దేశమును వ్యాపించి యున్న తీవ్రభావమున కామె చూపమిచ్చి, దానిని ఎల్లరకును దెలుపుటకు కృషి సలిపెను. నిర్బంధములు స్వాతంత్ర్యోచ్ఛ్వాసమునకు మారుగ దానిని ప్రబల్చింప చేసెను.

అంగ్లదేశాధికారులు తమదృష్టి నొక్కచూపు హిందూదేశముపై కనబడలేదు. దేశమును వ్యాపించియున్న అశాంతి కాలస్యభావము ననుసరించి

రించి యున్నదని గ్రహించిరి. మెసపాటిమియా సంఘనివేదికము హిందూదేశ పరిపాలనా విధానము ప్రస్తుత పరిస్థితులకు బనికిరాదని తేటతెల్లము గావించెను. వెంటనే రాజకీయవేత్త లందరును కన్నుల దెరిచిరి. సామన్యమునకు పేరెన్నికగన్న అధికారవర్గ పరిపాలనము, ప్రజాసంతృప్తికి గాని, పరిపాలనా సామ్యమునకు గాని లాభకారిగ నుండలేదని వారికి గోచరించెను. ఈ సమయమున సామ్రాజ్యసామ్యమును పెంపొందించుట యవసరమని రాజ్యాంగవేత్త లభిప్రాయమై యున్నారు. సామ్రాజ్యము దౌర్భాగ్యమైనదని, ప్రస్తుతసంస్థ సమయములవంటి సమయము లనుదొచినపుడు, అన్ని భాగముల వారును ఏకమనస్కులయి విజయమునకు బూనుట చుస్సాధ్యమని, చారుగ్రహించిరి. ఇట్టి స్థితి సమకూరుటకు, సామ్రాజ్యమందలి వివిధ భాగములకును సమాన బాధ్యత లుండవలయును. సమాన బాధ్యతలతో బాటు సమానస్వాతంత్ర్యము లుండుట యవసరము. హిందూదేశము సామ్రాజ్యపాలనమునకు దోడ్పడవలయు ననిన, హిందూదేశపు అధికస్థితి, పరిశ్రామికస్థితి, మొదలగునవి స్వస్థత గాంచవలెను. ప్రజలు తమ బాధ్యతల గుర్తెరింగి, సామ్రాజ్యమునకు సాయము గా వింపవలెను. ఇందుకై హిందూదేశమునకు, సామ్రాజ్యంతర్భాగములతో బాటు, సమానస్థాన మొసగుట యత్యవసరము. మాంటాగూగారు బాధ్యత గల ప్రభుత్వము నొసగెదమని ప్రకటించుటకు ముఖ్యకారణ మిదియే. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుట, భారతీయుల యభివృద్ధికొరకే గాక, సామ్రాజ్యభివృద్ధి కని గూడ కరతలామలకమగు చున్నది. ఈ సూత్రమును దూరదృష్టి గల రాజ్యాంగ వేత్తలందరును గ్రహించిరి. హిందూదేశాశయమునకు ప్రతిపూర్వకముగ సర్. జే. డి. రీసు, కర్జును ప్రభువుగారుగూడ, సంగ్రామావసరముచే, భారతీయ సమస్యను విశాల దృష్టితో పరికించి సత్యము గనుగొనిరి. సిద్ధాంతము ప్రభువు, మెయిలు పత్రికాధికారి మొదలగు సత్యబ్రహ్మకులు మాత్రము కూప సమాధానములవలె నింకను సంచరించు చున్నారు. అశ్చర్యములో నాశ్చర్యము, సర్వ జెలంతుల భిరాలుగాను గూడ లండను పైక్సు పత్రికకు ప్రాయశ్చూ, మాంటాగూగారి రాకను సమర్థించినటుల నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును! స్వపరిపాలనోద్యమమునకు బద్ధవైరము బూనిన భిరాలుగాను గూడ, ప్రభుత్వమునా రవలంబించిన నూతనమార్గమును ప్రశంసించుచు డ, హిందూదేశాభ్యుదయ మీ సమయమున ముఖ్యమగు రాజకీయసరమని బోధపడగలను. లండును పైక్సుపత్రిక గూడ మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు వెడలి ప్రజలవాంఛల గనుగొని, వారిని సంతృప్తిపరచుట సమాజసమని తెలిపినది సామ్రాజ్యలాభము గుర్తెరిగెనాను, ఉదారపక్షము వారుగాని పూర్వసాంప్రదాయ పక్షమువారు గాని హిందూదేశము విషయమై ఏ కాభిప్రాయమై యున్నారనుట నిశ్చయము. అంగ్లదేశమున హల్ సగరమందలి పరిశ్రామిక సంఘమువారు స్వపరిపాలనాశయమునకు సానుభూతి జూపుచున్నారు. అందుచే నీ సమయమున, హిందూదేశమందలి స్వరాజ్య ప్రతికూలపక్షము వారెట్టి విప్రుముల గల్పించినను, ఆతయప్రాప్తి ఫలించక దప్పదు. ఈ సత్యము నిపుడయినను గ్రహించి, వీరు జాతీయ భ్యుదయమునకు తోడ్పడుట ధర్మముగ నుండును.

మాంటాగూ గారు మున్నగుడు గావించవలసిన కార్యము రాజకీయ సేవకుల కుమిడుట, మాతనక విప్లవ యుధావధిభావముతో ప్రారంభ

మగుచో, సంస్కరణ ప్రదానము దేశమునకు మహాదానంద మొసగగలను. ఇక్కార్యము దేశమున శాంతివాతావరణము కల్పించుటకు అత్యవసరమని మాంటాగూగారికి నివేదించుచున్నాము. స్వపరిపాలనోద్యమము గూర్చి విచారించునపుడు, మాంటాగూగారు నేకవిజ్ఞాపనల గూర్చి యోచింపవలసి యుండును. ఈ విజ్ఞాపనలలో, భిన్నములగు అభిప్రాయములు వ్యక్తీకరింపబడును. కాని వీటి యన్నిటియందును దేశభివృద్ధి కనుకూలములగు సూచన లిరుడియుండునని యూహింపవచ్చును. మాంటాగూ గారు రెట్టి విధానమును పాల్గొమ్మెంటు వారి యంగీకారమునకు బంపినను, అది దేశసామ్యమునకు దారి జూపునదిగ నుండవలెను. స్వల్ప మార్పులతో బ్రయోజన ముండదు. స్వల్ప మార్పుల గావించుటకై, ప్రజల ద్రవ్యము వెచ్చించి, ప్రభుత్వోద్యోగులొంగ్లదేశమునుండి రానవసరము లేదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు తక్కువ కాని సంస్కరణములను ప్రధమమున నొసగి, పిమ్మట కొలది తత్పరములతో సంపూర్ణ స్వరాజ్య మొసగెదమని వాగ్దానము జేయుటయే గాక, ఏవత్సర మెట్టి యభివృద్ధి గావించ దలచినదియు, సూచించుట యవసరము.

ఇంతియే గాక, స్వపరిపాలనా సామ్యమున కవసరమగు భాషైక రాష్ట్ర విభాగ సూత్రము గూర్చి, మాంటాగూగారు దీర్ఘముగ నాలోచింప ప్రార్థించుచున్నాము. భాష నాధారము జేసికొని వంగ విహార, అస్సామ రాష్ట్రముల నిర్మాణమున కిదివరకే ప్రభుత్వమువారు గడంగిరి. ఓడ్రులు, కర్నాటులు, మహారాష్ట్రులు, ఆంధ్రులు, మొదలగు వివిధ సాంఘములు భాషా ప్రముక్త రాష్ట్ర విభాగ మవసరమని విజ్ఞాపనల నుపబోధించుచున్నారు. వీరు తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముల నిర్మింపవలయునని గోరుచున్నను, క్రధానసూత్ర మగు భాషా ప్రముక్త రాష్ట్ర విభాగముపై తమ కోర్కెల నాధార పరచుచున్నారు. ఈసమస్యా పరిష్కారము స్వపరిపాలనా సామ్యమునకు ముఖ్యసాధనము గాన, అందుకు మాంటాగూ గారు పూనకరని గోరుచున్నారు.

మాంటాగూగారిరాకకు సంబంధించి చకోర కక్షులవలె, భారతీయులు జేచియున్నారు. మాంటాగూగారి రాక భారతదేశోత్తేజమునకు అత్యంత సహాయకారి యగునాక యని గోరుచున్నారు.

కర్నాటులు: మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

కర్నాటులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము లేని కొరంత యున్నను, నలువదిలక్షల కన్నులుకు ప్రత్యేకముగ మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ మొకటి యుపయోగపడు చున్నది. విశ్వవిద్యాలయము కర్నాటులందరకును నుపయోగ పడుటయవకాశము లొకను కల్పింప బడలేదు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము కర్నాటులవిజ్ఞానభివృద్ధి అగుటకు తోడ్పడవలయును. మాతముగ జనించిన కన్నుదోషమునకు, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము చేయూత నొసగలను. ఈ విషయమై కర్నాటక పత్రిక యిటుల ప్రాయశ్చున్నది.

“కర్నాటోద్యమమునకు పోషించుటకు, మైసూరు చాలియుండును. మన విశ్వవిద్యాలయము కన్నడ ప్రాధాన్యముతో కేంద్రస్థానముగ నుండి, కన్నుల సంయోగమునకు సాయము గావించవలెను. ఈయభిప్రాయము మనమును దుందిగాని మన విశ్వవిద్యాలయము భార్యు, ముగ్గురూ, మైసూరుబాదు మొదలగు ప్రదేశములందలి కన్నులు పాతశాలలును జేర్చుకొనుట కధికారము సంభా

దింపవలెను. కన్నడ భాషకు ప్రాముఖ్యమొసగు విద్యాలయములకు ప్రైవేటు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము గావించవలెను. మన విశ్వవిద్యాలయము కన్నడ భాషలో ప్రతివత్సరము ప్రత్యేక పరీక్ష గావించి, కన్నడదేశమునుండి వచ్చు ఎల్ల విద్యార్థులకును ప్రవేశ మొసగవలెను. ప్రైవేటు వారు సాహిత్యాభివృద్ధికై గావించు ప్రయత్నములకు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కెట్టి యాజ్ఞా పణ యుండదని మా యభిప్రాయము. తమ సంస్థానములో విద్యాభివృద్ధికి గావించిన ప్రయత్నములకు, సంస్థాన మభివృద్ధిని ముందుగా భావించు గాగలదు. అంతయు గాక, యిందుకై వెచ్చించిన ధనము, ప్రైవేటు సంస్థానపు ప్రతిభను పృథ్విజేయుటకును, భావ ప్రపంచమందును, సాహిత్య ప్రపంచమందును ప్రైవేటు రాష్ట్ర గౌరవతేజ యించుటకును తోడ్పడును."

ప్రైవేటు సంస్థానము కృషిసల్పినచో, కన్నడ భాషాభివృద్ధికి విశేషముగ తోడ్పడజాలి యుండును. కన్నడ భాషాభివృద్ధిని ప్రైవేటు ప్రభుత్వోద్యోగులయందు గూడ వ్యాపించుచుండుటచే, కర్నాటకప్రభుత్వము సేరివేరవచ్చునని యూహించ వచ్చును. ప్రైవేటు విద్యాశాఖకు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు పదవిని వహించుచున్న రావుబహదూర్ యం. శ్యామారావు, ఎం. ఏ. గారు మహారాజా కళాశాలాధినోత్సవ సందర్భమున నొసగిన యుపన్యాసము, దేశభాషలలో విద్య నేర్పుట గూర్చి వారికి గల యుత్సాహమును వ్యక్తపరచుటయే గాక, మాతృభాష యగు కన్నడ భాషపై వారికి గల యభిమానము గూడ నూపించు చున్నది. ఆంధ్ర భాషలో ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుట ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానము బడయుట కవసరము లేదని, శ్యామారావుగారు నుడిచిరి. తర్కవేదాంతశాస్త్రముల నేర్చుకొనుటకు, సంస్కృతసాహిత్యజ్ఞాన పాఠికముగ నుండ నవసరములేదని, అనుభవమే జెప్పుచున్నదని శ్యామారావుగారు చెప్పిరి. రామాయణము జయవని పండితు లొకరు వేదాంతశాస్త్రవేత్త యయినటుల నిదర్శనము గలదట.

"ఆంధ్రదేశ ప్రజలు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముగూర్చి ఆదోళనము సలఁపుచున్నారు. అటుల నే, ప్రైవేటు విద్యాలయము కన్నడలందరకును విశ్వవిద్యాలయముగ నుపయోగించవలయునని, మన మూహించజాలమా? ఆంధ్రభాష రెండవ భాషగ నుండునటుల హిందూదేశమున ప్రతిభాషా విభాగమునకును ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుట యవసరము. ప్రస్తుత రాష్ట్రవిభాగములు, భాషల బట్టి విశ్వవిద్యాలయముల నిర్మించుట కష్టపడనవసరము లేదు. అట్టి విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు, రాజకీయ ప్రతిబంధకములుండనేరవు" అని శ్యామారావుగారు భాషాధారముగ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును పూర్తిగా నామోదించిరి.

ఆంధ్రులు ప్రారంభించిన మహాద్యమము దినదినాభివృద్ధి గాంచి వివిధసాంఘికములను ప్రబోధించుచున్న సమయమున, ఆంధ్రు లట్టి యవకాశము మోకొని వెన్నెంటనే తమ యభివృద్ధికి వలయు ప్రయత్నములను గావించక బోయినచో, వారి యాశలు ఫలించుట మున్ముందు దుర్లభమగును.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల
చెన్నపురిలో, నీ కళాశాలా సాహాయ్యమై దీపావళి వసూలు ప్రారంభమయి పనులు చురుకుగ జరుగుచున్నవి. విద్యార్థుల వసతిగృహములు

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల!!

దీపావళి పండుగ!

ఆంధ్రులందరూ తమ శక్తివందన లేక పండుగదివసమున జాతీయ కళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతృపూజ గావించఁ బ్రార్థింతులు.

మాంటాగు గారి రాక.

కాంగ్రెసు లీగు ప్రతినిధి సంఘము వారి సందర్శనము.

ఈనెల 15-20 తేదీల మధ్య కాంగ్రెసు లీగు ప్రతినిధులు షెమ్సుఫర్ల ప్రభువు మాంటాగు గార్లను సందర్శింపవలసి యుండును. ఆదినము నిర్ణయింపబడిన వెంటనే ప్రతి ప్రతినిధి సంఘ సభ్యునకును తలెత్తవలయు ప్రత్యేకముగ పంపబడును. వారిలోవున్న ప్రయాణమునకు సర్వసిద్ధముగా నుండవలెనని ప్రతినిధిసంఘ కార్యదర్శులు న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులు గౌరవజీయ హుస్సేను సాహెబు, సి. పి. రావప్పామ న్యాయ గార్లు మామవ్రాసిరి.

బొంబాయికి వచ్చుట.

జర్మనీ యధ్యక్షులకు తెలియబడుటకు మోంటేగు గారు ఏదినమున లండను నగరమును నుండి బయలుదేరిరియి ప్రకటింప బడలేదు. మాంటాగు గారు నేడు (9-11-17) బొంబాయిలో ఓడదిగుదలని మొలుపత్రక వ్రాయుచున్నది. నేటిసాయంత్రముననే మాంటేగుగారు బొంబాయి నుండి ఢిల్లీనగరమునకు వెడలుదురు. రాజప్రతినిధి గారితో గూడ సంచారమునకు బయలుదేరుటకు పూర్వముకవారము దినములు మాంటేగుగారు ఢిల్లీనగరమున నాగిరు. దీనివలన నెల 14 వ తేదీని చెన్నపురికివచ్చి 7, 8 దినములు యుండెదరు. డి.పి.మారుప్రభువు చార్లసు రాబర్ట్స్ సర్. ఎఫ్. డ్యూకు, సీటెక్, కెస్బి, పార్సెన్సు, గార్ల మాంటాగుగారితో నుండెదరు. కడపటివారిద్దరును మాంటాగుగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శులు.

సైనికవస్త్ర సరఫరా గృహము:—బట్టలలో

నిండియుండిన యొక రెండవబండి నిన్నటి తెల్లవారుజామున రింగంటుకు హంటులోడ్డుమీద పోవుచుండెను. బండివాసు రావుస్వామినాయుడు. బండిని దోలుచున్నవాడు నాయనప్ప సెట్టి. బండినిమాచిన 2, 3 గురు పోలీసుకనిస్తేబిలు బండిలో ఏమున్నవని బండివాడ్రుకు ప్రశ్నించిరి. వాండ్లు కంగారుపడి ఒక చాకలివాని బట్టలమాటలను చాకిరేవునకు తీసికొని పోవుచున్నామని జవాబుచెప్పిరి. కనిస్తేబిలుకు ఆయనము కలిగి వారు బండిని ఆ పి చేసి ఆంధ్రు లోని మాటలను సోదా చేసిరి. మాకు గోనె బస్తాలు బయలుపడెను. ఆ మాడింటిలో 500 రూ॥ లు విలువ గలిగిన 800 గజముల కాకి డ్రెస్సు బట్ట యుండెను. కనిస్తేబిలు తెంటునే బండిని బండివాండ్రుకు పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొని పోయిరి. ఇన్స్పెక్టరు మాసుగారు రావుస్వామి నాయకు వల్లకు, నాయనప్ప సెట్టి వల్లకు వాగ్యులములను పుచ్చుకొనిరి. వారు చెప్పిన వాగ్యులము ప్రకారము వేలు నాయకు, కుప్పస్వామి ఆరు మరొకరు నిన్నపగలు పట్టుపడిరి. వీరు నలుగురును మఱియొకటితో గలసి గత బుధవారమురాత్రి యాబట్టలను సైనికవస్త్రసరఫరా గృహమునందలి కొంగిలిచివట్లు తెలియుచున్నది. వారికిన నలుగురిపై కేసుచేయబడినది. వారిప్పుడు పోలీసువారి యధీనమందున్నారు. మిగిలిన ఇరవైరిని పోలీసువారు వెతుకుచున్నారు.

రాయపేట ద్రవిడసంఘము:—వై సంఘభ్యు

లు ఈ నెల 11-న తేదీ ఆదివారమున రాయపేట ముత్తుమొరళివీధి నెం 82 వ గృహమును సమావేశమై దీపావళిదినమున చందాలను జయచేయుట కర్మాలుచేయుదురు. రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామిసెట్టిగారు సభాధ్యక్షము వహించెదరు.

రావుసాహెబు బి. ఏ పార్లమెంటు మొదలి

యూరుగారి అంత్యక్రియలు:—నీరింత్యకర్మ గత సోమవారమున జరుపబడెను: దివాన్ బహదూరు పి. రాజరత్న మొదలి నూరు, రావు బహదూరు జి. నారాయణస్వామిసెట్టి రావుబహదూరు భవానందము పిల్లగార్ల మున్నగు ప్రముఖులు కే. ము వెనుక శ్మశానమునకు పోయిరి.

యందు, వసూలుగావించబడుచున్నది. ప్రతివిద్యార్థియు రూపాయికి తక్కువగాకుండ కానుకల సమర్పించు చున్నారు. ప్రముఖుల కందరికిని విజ్ఞాపన లంపబడినవి. అరువదిమంది ఆంధ్రవిద్యార్థులు వసూలుపనికి బూని కృషిసలుపు చున్నారు. ఇంకను విద్యార్థులనేకు లీ కార్యమునకు తోడ్పడుటకు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. నిన్నటి సాయంత్రము తిరువళ్ళిక్కేడిలో చల్లా శేషగిరి రావుగారి యాధిపత్యము క్రింద, కౌతాశ్రీరామ శాస్త్రిగారు జాతీయవిద్యను గూర్చి యుపన్యాస మొసగి, విద్యార్థుల కుత్సాహము గలిగించిరి. రేపటి సాయంత్రమున ఆంధ్రసభయందు శ్రీరామ శాస్త్రిగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి యాధిపత్యము క్రింద జాతీ విద్య గూర్చి మరియొక యుపన్యాస మొసగెదరు. చెన్నపురిలో దీపావళి వసూలు జయప్రదముగ జరుగునని యూహించవచ్చును.

పి. నరదరాజులు నాయకుగారు.

డిండిగలు ద్రవిడసంఘమువారి జ్ఞాపకము. చెన్నపురి రాజధాని సంఘకార్యదర్శియగు వరదరాజులు నాయకుగారు డిండిగలులో నుండిన డిండిగలు ద్రవిడ సంఘమున కధ్యక్షుడగు శంకరలింగంపిళ్ల కార్యదర్శి యగు టి. వి. సుబ్రహ్మణ్యము పిళ్లగార్లు ఆయనను చూచుటకు హానిసిపురమునందు దాయన గదియొద్దకు రాగా ఆయన వారిని లోనికి పిలిచిరి. వారులోనికి వచ్చుచు మరొకందరిగూడ లోనికి పంపిరి. మరొకందరు వెలుపల నుండిరి. వారు బ్రాహ్మణులను మహమ్మదీయులను నిందించుచు డిండిగలులో వరదరాజులునాయకు గారు నొసగిన ఉపన్యాసములను గూర్చి ప్రశ్నింపసాగిరి. వారిలోకొందరు త్రోగియండిరి. వెలుపల నున్నవారు కళ్లులను బట్టుకొనియండిరి. నాయకుగారు ఒంటరిగానుండిన వారిని కొట్టుటకు వారు సిద్ధపడినప్పటికినీ నాయకుగారుయొద్ద మరొకందరుండుటచే వారు ఎట్లో ఈకుంటరులను సాగవంటి. ఇది ఈనెల 7-న తేదీని జరిగినది. నాటిరాత్రి నాయకు గారిని కొట్టుటకు వారు ఏర్పాటులను చేసెదని నాయకుగారికి తెలిసి వారానాడే శ్రైరవముల నన్నిటిని డిండిగలు పోలీసు డిప్యూటీ నూపర్షెయి గారికి వ్రాసిరి. ఆనాడు కొట్టవచ్చినవా సేల్ల.

టి. ఎం. పాలుకంబా (క్రైస్తవుడు) డిండిగలు మ్యూనిసిపలు హైస్కూలు గుమాస్తా; డిండిగలు మ్యూనిసిపలు పోస్టుటెలుగో హెడుకంపాండరు (క్రైస్తవుడు) డిండిగలు మ్యూనిసిపలు హైస్కూలులో ఆదర్శపండితుడు కే. వీరాస్వామిపిళ్లగారి బావమరది కొండవరాం; రిటైర్డుమేజారు నాగలింగంపిళ్లగారి కొడుకు, డిండిగలు సెటలుమెంటు ఆఫీసు గుమాస్తా మణ్సుగ వేలు; డిండిగలు పోలీస్ గాఫరు జి. సుబ్బయ్యసెట్టిగార్లు వెలుపలను మరొకందరుండి గాని వారిపేరులు తెలియవు.

సాక్షులు.

ఏ. పి. పి. వెల్లకన్నీ కాతరు, వర్తకుడు; ఆర్. ఎస్. రంగరాజు నాయకు, వర్తకుడు; ఎం. ఏ. బాటి సాహెబు, వర్తకుడు; బి. మదురమంత్రి పిళ్ల, ప్లీడరు గుమాస్తా; ఎం. రామకృష్ణ నాయకు, గవీయారముల వర్తకుడు; ఆర్. చిన్నస్వామి ఆచార్యుల వక్తికులమాస్తా; ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య మొదలియారు, వార్తాపత్రికా విలేఖరుడు; ఎస్. నప్పని నెర్లులు గార్లు.

వచ్చు ప్రజలు కాపాడుచున్నారగు మీ రహరహులను కేసుచుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయవలెనని వరదరాజులు నాయకుగారు హుస్సేను సాహెబు గారికి వ్రాసిరి. నాయకు మననే నాయకుగారు తిరుచనాపల్లికి వెళ్లిరి ఎస్. ఆది నారాయణగారు మ్యూనిసిపలు పత్రికకు వ్రాసిరి.

వృత్తాంతములు

(1)

రంగూను నగరపు మహమ్మదీయుల మాంటేగు గారిపట్ల కొక ప్రతినధి సంఘము నందలి తీర్మానించుకొనిరి.

గుంటూరు అన్నదానసమాజమువారు అక్టోబరు నెలలో 9 సంతర్పణలు జరిపి రెండు మంది బీదల కన్నదానము చేసిరి.

విందు:—తిరువాత్తూరులోని తంభకొణము రాజభవనమునందు ఈ నెల 12-వ తేదీ సాయంత్రమున మహారాజు వారు సామ్యత్వముల విందునొసరిరి.

వివభోజనము:—తిరువాత్తూరునకు సమీపములో నున్న మర్తలి గ్రామములో 13 గురికి వివభోజన మిడబడి వారందఱును ఏక కాలమున జంపబడిరిని తెలియుచున్నది.

మా॥ పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారికి జబ్బుగా నుండుటవలన వారు బొంబాయికి పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభలో పనిచేయుటకు బోలేరు. కొన్నాళ్ళవరకును వా రే పనినిగూడ చేయుటలరు.

బర్మాకాంగ్రెసు కమిటీవారు కార్యదర్శిగారి కంపు కొను పుస్తకములలో సంతకముల జేయించుపనిని మరలప్రారంభించిరి. పోలీసువారిదివరకు పట్టుకొనిన కాగితములు మొదలగువానిని మరల నిచ్చి నేసిరి.

వంగ జేశమునందలి 24 పరగణాలకును, జెస్సూరు, బరధ్వార, బకారుగంజీ, ముద్దవాబాదుజిల్లాబోర్డుల కనధికారాధ్యక్షుల నియమించుకొనుట కందాక దొరతనము వారను ముతించిరి.

మరణము:—లోగడ తిరువాత్తూరు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నుండిన ఎస్. ఇ. నైకుంతము ఆయ్యరు, బి. ఏ. బి. సి. ఇ. గారు గతవారములో కీర్తిశేఖరైరి. వీరి మరణ వార్త వినినతోడనే ఛీపు ఇంజనీరు ఏ. హెచ్. బెన్సా గారు సంతాప సూచకముగ తమకచేరిని ఆదినమున మూసినేసిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకొరకు సాయము వసూలు చేయుటకై వివిధ ఆంధ్రమండలములకు కాలా శ్రీరామ కృష్ణ, పోతా ప్రగడ నరసింహం, పండ్రంగి భాస్కరరావు, జేనుగంటి శ్రీనివాసరావుగారు సంచరింపవారిరి. వీరిని ఆయా మండల ప్రముఖులు ఆదరించి తగిన సహాయము నీయ ప్రార్థింతురు.

గ్రంథాలయముల కుదిరియు:—శ్రీ పోతరాజు రామ కవిగారిచే రచియింపబడిన "నీలకంఠ" శతకమును 0-0-6 ఖర్చులను బంపు గ్రంథాలయములకు శ్రీ రామరాయ కవిగార పుస్తక భాండాగార కార్యదర్శులు గురువిశ్వనాథ కవులు (అస్తావధానులు ఏశ్వారు సంతమాగులూరు పోస్టు గుంటూరు జిల్లా) పంపుదురు.

ఆరా కలహానివారణసంఘము:—ఆరాకలహముల బాధితులకు తగిన సహాయము నొసరించునిమిత్తము పండిత జగన్నా రాయణగారి యాజమాన్యమున నొకసభ జరిగెను. హిందువులను మహమ్మదీయులను అనేకమంది సభకు బోయిరి. బాధితులయెడ సానుభూతిజూపుచు నొక తీర్మానము చేయ బడినది. ఒకస్థితిగూడ నెలకొల్పుబడినది. అచ్చటనే రూ॥8000ల వసూలయ్యెను.

బుజుము:—పాలనూరు తాలూకాలో యాన్ కర గ్రామము నుద్ద 'ఆలియరునది'పై వంతెన గట్టునిమిత్తము మల బారుజిల్లా బోర్డువారికి దెన్నెపురి దొరతనమువారు రిక నేల రూపాయలను బదులిచ్చుట కంగీకరించిరిని తెలియుచున్నది. నూటికి సంవత్సరమునకు రిక్త వంతున వడ్డితోగూడ అసలీఫా యుదాటు వాయిదాకు 4778 రూ॥ల చొప్పున 20 వాయిదాలో తీర్మానముగునటులు ఏర్పాటులు చేయబడినది.

తిరువాత్తూరు సంస్థానమున నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య:—విద్యాభ్యాసాధికారి అధ్యక్షుడుగను వి. సుబ్బయ్య, బి. ఏ. బి. ఎల్. ఆర్. మహదేవయ్య, బి. ఏ. కె. పరమావీల్ల ఎం. ఏ. గారు సభ్యులుగను ఒకసంఘము యేర్పరపబడినది. సంస్థానముందు నిర్బంధప్రారంభవిద్య అననరమా అననరమా అని యాలోచించుటకు మహారాజువారి సంఘము నేర్పరచి రని యొక విశేషితుడు వ్రాసెను.

ప్రత్తి సంఘమువారు:—కామ్యూరులో నవంబరు మాడకతేదీని హెచ్. ఎం. లీగి గారు తమసామ్యమున నిల్లు చెప్పిరి. సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రత్తి బెంగాలు ప్రత్తి తరగతులలో నొకటిగ పరగడింపబడవచ్చును. వ్యవసాయదారుని ప్రత్తి పలరకములుగ నున్నది. ఈమధ్య ఆలిఫురు తెల్లపువ్వులతో సాటియుగూది తయారుచేయబడుచుండెను. ఆవిధము వ్యవసాయదారులకు కొంతలాభకరముగనున్నది. ఆయున దాని వలన నేతకు సరియైనదారము తీయుటకు వీలుకావున్నది.

ట్రాముబండ్లు డీకోనుట:—గత సోమవారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు బొంబాయి మార్చి బిరోడ్డులో 2 ట్రాము బండ్లు డీకోనినవి. మార్చి బిరోడ్డుగుండ్ల కొలబాకు బోవు ట్రాముబండి నైలుజే లైడులా కంపెనీవారి భవనముల కనురుగ నిలిచెను. తెలుకవచ్చుచుండిన బండిని నడుపునతడు దానిని ఆపుటలో కొంచెము జాగుచేసినందున ఆబండి నిలుచుండినబండిని గ్రుద్దెను. రెండుబండ్లకును డక్కా తగిలినది. రెండుబండ్లలోనివారిలో గొంపటికి చెట్టుకొరిగెను.

రైలుప్రమాదము:—బొంబాయిలో మహదూరము అనునొక హైందవుడు కొంతకాలముక్రిందట మహావివాధి గ్రస్తుడగుటచే అతని కాలం పట్టుకొనిపోయి ఆ తడు వంటివాడాయెను. అతడు గతసోమవారమున అతెగ్గొండ రేవు నుద్ద రైలుపట్టాలను దాటుచుండగ వంటింగు చేయుచుండిన రైలుఇంజను వానిపైనుండిపోయెను. వానికుంటికాలు తెగినది. యత్తుపెంటునే మరణించెను. ఆకస్మికముగ చనిపోయెనని పంచాయతీవారులు తీర్మానించిరి.

విశాఖపట్టణంజిల్లా యలయించిలి మందలి హిందూ బాలికాపాఠశాల బాలికలకు బహుమానముల నిచ్చుట కీ నెల 4 వ తేదీని బుజుసు సూర్యుగారి యధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. 150 మంది శ్రీలు వచ్చిరి. అధ్యక్షురాలి యువ న్యాసానంతరము ఒక శ్రీసమాజము స్థాపింప దీర్చునింప బడినది. రెండు తేదీని వేల్చొకవోటు బుజుసు సూర్యుగారి యధ్యక్షతక్రిందనే సభచేసి శ్రీ సమాజమును స్థాపించిరి. దానికి షిక్షునిలయమని పేరిడిరి. 15 మంది సభ్యురాండ్రుగ జేరిరి. వేలముగ, తేంకటబుబ్బయ్యగారు రధ్యక్షురాలుగను, గుంటూరు విశాలాక్షయ్య, గంటి శీతయ్యగారు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. సభాంతమున కొలటము జరిగెను.

జంతుహింసా నివారక సంఘపు ఏజెంటు:—గతవారములో నొక దినమున కలకత్తాలో నొక జిల్లా బండివాడు బండికి కుంటిగుట్టయును కట్టి బండిని దోలుచుండగ జూచి జంతుహింసా నివారకసంఘపు ఏజెంటు బండి నెక్కి పోలీసుస్టేషనుకు బండిని దోలుమని బండివానితో జెప్పెను. కాని బండివాడు బండిని పోలీసుస్టేషనుకు తోలక ఒక సందుగుండ్ల గుట్టల కాలకు దోలుచుండెను. గుట్టలకాలకు బోయిన పిచ్చుట ఏజెంటును కొట్టుటకు వా దూహించుకొని బండిని అట్లు దోలెను. అసందుగుండ్ల బోవుచుండిన యొక కనిస్తేలు సహాయముచే ఏజెంటు బండిని త్రిప్పించి పోలీసుస్టేషనుకు దోలించెను. ఏజెంటును నిర్లక్ష్యముచేసి ఆయనను కొట్టుట కాలోచించినందునకు 15 రూ॥లును బండికి కుంటిగుట్టయును కట్టి దానిని బాధించినందుకు 12 రూ॥లును ఆబండివానికి జూర్యువా విధింపబడినది.

గతమాసము 26 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున వి. శేంకరాచార్యుల అధ్యక్షతక్రింద విశ్వబ్రాహ్మణ మహాసభ జరిగినది. 600మంది విశ్వబ్రాహ్మణులువచ్చిరి గ. రామమూర్తి గారు 'విశ్వబ్రాహ్మణులు-ప్రస్తుత రాజకీయములు' అనువిషయమునుగూర్చి యువస్వనిందిరి. సాంఘిక ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును గూర్చి దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. ఆఖిలభారత జేశయమహాసభా, మహమ్మదీయమహాసభలచే తయారు చేయబడిన సంస్కరణముల నామోదించుచు, ఆయాజాతులకు 'బ్రాహ్మణేతరుల'లో జేర్చక అన్ని సంఘములకు తగినట్లు ప్రాతినిధ్య మొసంగుచు విశ్వబ్రాహ్మణసంఘమునకును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నీయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకును, 'ఆసా' అను పదమునకు బదులు అచారి యను పదమును వాడుకొనగోరుచును తీర్మానములు గావించబడినవి. ఈ తీర్మానములకు ప్రభుత్వమువారికి, ఇండియా కార్యదర్శికి, లిక్కనోలు సభాధ్యక్షులకు పంపుటకును తీర్మానింపబడినది.

ఒక కర్తవ్య దొక బండివానిచే, రందింపబడుట:—కలకత్తాలో దేనికుతో నెపు సంయుక్తాని ఒక గోదాను యజమానుడుగ ఒక మహమ్మదీయు దొక బండివానిని పిలిచి దాని బండిపైని కొన్ని సిగరెట్టుపెట్టెలు, అగ్గిపెట్టెలు మొదలుగా గల సామానులను జేసి సీజ్జా రైలుస్టేషనుకు వాటిని తీసుకుపోయి అచ్చట తనకొరకు ఎరువయచుచుండుమని బండివానితో జెప్పి పంపివేసెను. బండివాడు సరేనని యాసందు దాటువఱకు బండిని సరిగదాని సందుదాటివఱకు అడ్డుదోవను పోయెను.వర్తకుడు కొంతసేపటికి రైలుస్టేషనుకుబోయి యచ్చట బండివానిని కనలేక వానితోకాకు తానే కామకొనియుండెను. వాడెంత సేపటికినిరానందున జరిగినదంతయు ఆవర్తకుడు పోలీసువారికి తెలియపరచెను. వారు బండివానిని వెతకుచున్నారు కాని వాడింతవఱకును పట్టుపడలేదు.

పల్లెలలో స్వపరిపాలనోద్యమము. ఆందలి నవ్వుములపై "పయోనీయరు" పత్రికాభిప్రాయము. ఆలచోబాదు, నవంబరు 8:— "పయోనీయరు" పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:— సంయుక్త రాష్ట్రములోని పల్లెల యందు హోమురూలుసమితి సభ్యులు, తా మంగీకరించిన విధానమునకు సంతకములు చేయించుటకు సమావేశములను గావించుచున్నటుల తెలియుచున్నది. ఈ విధముగనే చెన్నరాష్ట్రములో గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటుల తోచుచున్నది. ఈ ప్రయత్నములను ఖండింపుచు, ఈ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— రాజకీయోపన్యాసములను కుతూహలముతో విను సభ్యులయెదుట తెలివితక్కువమాటల మాటలాడనిచ్చుట యొకటి. పిమ్మట రాజనీతిజ్ఞులను అన్ని మండలములలో ఆల్లరి చేయనిచ్చుట మరియొకటి. తా మెట్టి సమర్థతములతో వర్తించుచున్నను స్వాధీనపరచుకొనకాలని చిక్కులను ప్రేరేపించుచున్నారనియు, జనసంఖ్యయం దలబడిని కలుగజేయు వీరి విషయమై ప్రభుత్వమువారు మోదించవలయుననియు మేము చెప్పుచున్నాము.

మిక్కిలి అవసరమైన విషయము. బ్రాహ్మణేతర మహాజనుల కొక అత్యవసరవిజ్ఞప్తి. ఈ నెల 11-వ తారీఖున తెజవాడ పట్టణమున ఆనన రోత్త రాండ్రవణ్యుండల బ్రాహ్మణేతర హిందూనాయకసభ యనుపేరట నొకసభ జరుపుటకు కొందరు బ్రాహ్మణేతరులచే నేర్పరపబడినటుల మీకు తెలిసియున్నది. ఆ సభ యందు ప్రధమమున "ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యముతో గూడిన హిందూ రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము"ను గూర్చి చర్చింపబడును గనుకమనజేయ మహాజనసభవారిచే నిర్వచింపబడిన రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును గూర్చి మన యామోదమును తెలుపవలసియున్నది. ఇది చాల సందిగ్ధమును, అతి ప్రాముఖ్యమును అగు సమావేశముగనుక తాముతప్పక దయచేయుటయేగాక వందలకొలది ప్రతినిధులు వచ్చునట్లు ప్రోత్సాహపరచ ప్రార్థింతుము. మాగంటి సీతయ్య, మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య, మెటపర్తి చినవెంకయ్య, కానూరి వెంకటచలపతయ్య, చిరురుపాటి వెంకటసుబ్బారావు, మల్లిరెడ్డి జెగ్గిరెడ్డి.

స్టీమరులో నగ్నిప్రమాదము. "బులింబా" స్టీమరు వడరాసునుండి పోవుచుండగా దారిలో దానియందగ్గిళ్లు జ్వలెను. అగ్గిఅర్చివేయబడినది. నవ్వుములంతగలేదు. అగ్గి యెట్లుపుట్టినదనియు తెలియలేదు.

హంగరీ శాంతివాదులు. లండను, నవంబరు 7.—"ప్రాంతభర్తరు జెయింటంగు" పత్రికయొక్క విరుద్ధా విశేషుడు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఇటాలియను విజయములో ఆస్త్రియా హంగరీలయందలి శాంతివాదుల యుద్ధమును ధ్వంసము చేసినది. జర్మనీ యొనర్చిన ఉపకారమునకు ప్రత్యుపకార మొనరించుట గౌరవనీయమని జనులు తలంచుచున్నారు.

రీగా సమీపమున పరాసు రంగమును జూచుచుండ జనరలు వానుబెరరుగారికి గుండుదెబ్బ తగిలెను. దెబ్బ అపాయకరముగ నున్నది.

జాతీయ వస్త్ర ధారణము:—కోయంబుత్తూరు కళాశాల విద్యార్థులు ధోవతినీ వస్త్రము (బుడితినీ) మాత్రము ధరించి కళాశాలకు వచ్చుట కనుమతించవలెనని కళాశాల ప్రిన్సిపలు ప్రోదాముగారి నడుగగా వారు జాతీయ వస్త్రములను ధరించి రావచ్చునని అనుమతించిరి. వీరు భారతీ జాతీయత పట్ల తమ సానుభూతి నిదివరకే పలువిధముల చూపియున్నారు. తక్కిన అధికారులు గూడ వీరి మార్గము నేల అనుసరింప రాదని స్పష్టయిం గూడ పత్రిక వ్రాసినది.

మహమ్మదాల్లీ ఖాకతాలీసాదరుల విడుదల.

ఈ సోదరులను దొంగతనమువారు విడుదలచేయు నుగి కరింపనందున హిందూదేశ రక్షకశాసనము నమలు జరుపుట న్యాయ సమ్యక్తముగా దని మైకోర్టులో చర్చ జరుపుట సముచితము. ఇదివరకు అనిబిసెంటమ్మగారివిషయమున ఆంగ్లదేశమునందలి సమర్థులగు న్యాయవాదు లచటి ప్రధాన న్యాయస్థానమున నట్టి చర్యను జరుపుటకు పిటిషను దాఖలుచేయగా మొదట హిందూదేశమున నట్టిచర్య జరిపిన గాని తా విచారింపట సమంజసముగాదని వారు నిర్ధారణ చేసిరి. ఇప్పుడీసోదరులవిషయమునహిందూదేశమున నట్టిచర్యను జరుపుటకు అనిబిసెంటమ్మగారిపక్షమున ఆంగ్లదేశపు న్యాయ వాదులు సిద్ధపరచిన పిటిషను తాముసోదరుల సన్నిహితం ధువులలో నొకరియొద్దకు పంపితిమనియు అందులకు చాల వ్యయమగుననియు గాన ధనమును సమకూర్చుటకొకసంఘము నేర్పరచితి మనియు అనిబిసెంటమ్మగారు ప్రకటించిరి. ఆసంఘమున ప్రస్తుత మున్నవారే గాక ఇంకను చాలయంది చేర్చబడుదురు. ప్రస్తుతము సర్. ఎన్. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గా. కే. వీ. రంగస్వామిఅయ్యగారు, ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యం గారు; సి. పి. రామస్వామయ్యగారు; ఏ. రంగస్వామయ్యం గారు; అనిబిసెంటమ్మగార్లు సభ్యులుగా నున్నారు. అనిబిసెం టమ్మగారు ప్రజెరరుగా నున్నారు.

మొదటి వసూలు.

ఈ ఆరుగురును చెరి యొక వంద చొప్పున 600-0-0 అనిబిసెంటమ్మ నిధినుండి 1000-0-0

మొత్తము 1600-0-0

బెజవాడ బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి పంపిన తంతివార్త.

నిన్నటిదినమున ఆంధ్రప్రదేశ్లోను న్యూఇండియాలోను ప్రకటింపబడినతంతివార్త నిరాధారము ప్రతిపాదించి ప్రోత్సా హమువలన భయపెట్టుటకును విరోధము కలిగించుటకును విలేఖకు దాతంతివార్తను పంపియుండును. ఆహ్వానసంఘము వారు ఏర్పాటులను చేసిరి. ఆహూతులు కానివారు సభ లోనికి రానీయబడరు.

ఇండియా బాంకి.

ఆక్టోబరు నెల ఆదాయము.

నిక్షేపము	రు.	4167029-18-10
బాంకి స్థలము		181286-6-4
సరుకులు		18691-7-2
బిల్లులు		16042-12-2
చిల్లరలు		45881-4-6
నగదు		672892-11-10

మొత్తము. 5046714-7-10

వ్యయము.

మూలధనము	రు.	1000000-0-0
నిలవనామ్మ		250000-0-0
నిక్షేపములు		8624588-9-4
బిల్లులు		16042-12-2
చిల్లరలు		156083-2-4

మొత్తము. 5046714-7-10

న్యాయస్థాన వార్తలు.

క్రొత్త కేసు:- డి. ఎన్. రాజారావుగారు నిన్నటి దినమున (8-11-17) హైకోర్టు కేసులు నెన్నుకొనబడిరి.

జ్యూరీలకు జుల్కాకాలు:- సైదులు జ్యూరీలగు పి. కృష్ణస్వామిమొదలియారు, ఇ. బి. దాసుగార్లు కోర్టుకు పో నందున జుల్కాకాలు విధింపబడిన. వారు కోర్టుకు రావక పోవుటకు తగినంత కారణమును కనపరచుటచే న్యాయమూర్తి కొట్టుకొంటుందని జుల్కాకాను రద్దుచేసిరి.

ఇ. డి. స్మిత్తుగారి అపీలు:- సంయోగవస్త్ర సరఫరా గృహమునందే దొంగిలించబడిన వస్త్రములను కొనిన ఇ. డి. స్మిత్తుగారికి రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు 1 సంవత్స రము కఠినశిక్ష విధించిరి. ఆతిర్వాసమువై హైకోర్టులోఅపీలు చేయబడిన. హైకోర్టువారు క్రిందికోర్టుతీర్పును ఖాయపరచిరి.

పాశ్చాత్యబోలని వాత్య:- కలకత్తాలో మేకు ఇన్ మాల్, మిసెసు టోమెయట్టు అనువారిరువురు కలసి టోమె యట్టుగారి కుమార్తెని చంపివేసిరి. ఈ నెల 7 వ తేదీని రాజ ధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారణచేసిరి. పోలీసు వారు మిసెసుటోమెయట్టు పేరును ముద్దాయలలోనుండి తీసి బేనుగ ఆమెను మేజిస్ట్రేటుగారు విడుదలచేసి మేకుఇన్మాల్ వాజ్యూలమును పుచ్చుకొనెరి.

కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణ విధానము.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ప్రసంగము.

పూనానగరమున కాంగ్రెసు ఫియేటరున గా. పరంజెపై గారి యధ్యక్షతక్రింద దక్కనుసభవారు 7 వ తేదీ సాయం కాలమున సభ జేయించిరి. సభలో కాంగ్రెసు-లీగు సభల సం స్కరణ విధానమును గూర్చి మా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్ర వ్వసించిరి. - కాంగ్రెసుస్వామికసభాసభ్యుల వాదము, కాసన సభవారితో, నోడింపబడినయెడల, కాంగ్రెసుస్వామిక వ్యయవారు రాజీనామాలు దాఖలు చేయవలసిన యగత్యము లేకుండ సంస్కరణ విధానమున కట్టుదిట్టము లొనర్పబడియుండుట ప్రశంసనీయుము. ఆర్థిక పరిపాలనాధికారముతోడ గూడిన కాసనసభయందు నియోజితసభ్యుల సంఖ్య యధికముగనుండు టాదిగాగల ఏర్పాటులను బట్టి ప్రజా ప్రతినిధు లసమర్థులైన దప్ప, ప్రజలతలంపులు ప్రకటితమై కాంగ్రెసుపక్షములకుటకు విశేషమగునవకాశమున్నది. దేశమున రెండిటికంటె కత్తులధిక ముగ నుండగూడదు. కత్తు లధికముగ నుండినచో మంత్రివర్గ ములు బలహీనులై పరిపాలన ముక్కువైయును నుండ నేరను. కాలక్రమమున హిందూదేశపు రాజకీయములయొ దిట్టి పక్ష ములు రెం డేర్పడినయెడల బాధ్యతాయుత మగు పరిపాలన మిట నేర్పడగలదు. ప్రాస్తు దేశమున ని ట్టి కత్తులు లేవు గాన మంత్రివర్గపరిపాలన మారాష్ట్ర సున వృద్ధికొందలేదు. ఆంగ్ల రాజ్యమున పక్షముల్లధికములైన నొకరిదియు, పరిపాలనమునలన సత్వర్ధన సానములేర్పడుట క్షీణించుచున్నది. కనుక విజ్ఞాన వంతులెందరో అసంతృప్తులయి యున్నారు.

వై విధానమునకు భిన్న మగు వేరొక విధాన ముత్పన్నమైన దనియు, ఆధికారు లీ విధానము నంగీకరింపవచ్చు ననియు తెలియుచున్నది. కొన్ని కాఖల నేర్చి, వాటియందలి కాసనసభలను పార్లమెంటు సభలవలె నెయ్యెరుట్టకును, మంత్రి వర్గము సొకదాని నేర్పరచుటకును యీ రోవిధానమున నూచింప బడినది. సభాసభ్యులలోనధిక సంఖ్యాకులు తమ్యు సమర్థింపవచ్చును మంత్రిలు రాజీల సొసగవలయును. అప్పుడు నూతనమంత్రివర్గ మేర్పడును. తక్కినకాఖల నిదివరలో వలె పరిపాలింపవలయు ను. మైన వివరింపబడిన విధానము సంత్వ ప్తికరముగ పర్యవసించినచో, మిగిలిన కాఖలయందు గూడ నిట్టి పరిపాలనమునె ప్రవేశపెట్టెనుగదని నూచింపబడియున్నది. కాని ఆంగ్లసామ్రా జ్యము నందంతటను ప్రజలు విశ్వసించబడియుండ, ఇండియా దేశమున మాత్రమే ప్రజల పరిపాలనా సామర్థ్యమును విశ్వ సింపవండుటకు కారణమేమి? కొన్ని కాఖలయందు మాత్రమే పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదిం చు నీ నూతన మార్గము నేల యవలంబింపవలయును? లోకమునం దెచ్చట నీతీయన జరిగియుండలేను. విశేషమగు ధనవ్యయముతో గూడిన విద్య, స్థానిక స్వపరిపాలనము, ఆరోగ్యము మున్నగు డిపార్టుమెంటులలో వైరితి స్వాతంత్ర్యము సొసగుచురట. ఆర్థికపరిపాలనము ప్రజలయధీనమున లేకయె ధనమెట్లు రాగలదు? ధనము లేకపోవుటచే పరిపాలనము సం తృప్తికరముగ నుండనేరదు. ప్రజల యావచ్చక్తియు వైకాఖ లక్రింద వినియోగమై ఇతరకాఖలకు నష్టము కలుగును. కాఖావిభాగము వలన X వర్షపురనకును, కాసన సభకును ఒకదానితో నింకొకటి పొందని వి ధ్యుక్త ధర్మ ము లేర్పడి, పరిపాలన మల్లకల్లోలమై వివాదములు పెరుగును. ఇంతియగాక సకాలమున పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముల నభివృద్ధి చేయుచుండవలయును. సర్వాధికారులకు సభికారవగ పరిపాలకు లిట్టి యభివృద్ధి కలుగజేయుదురా యను సమ్యక్తము కలుగకున్నదని చెప్పవచ్చు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కాంగ్రెసులీగు సభలసంస్కరణవిధాన మేతీయన లాభకారియై యున్నదియు వివరించిరి. వైస్రవిషయమున దప్ప తక్కిన పాలనాకార్యములయం దన్నిటియందును కాంగ్రెసుస్వామిక వ్యయము కాసనసభలలోవై యుండును. ఈ మార్పులన ప్రజల కధికమగు లాభము కలుగును. కనుక ప్రజానాయకు లందరును కాంగ్రెసులీగుసభల సంస్కరణ విధానమును సమర్థింపవలయును. బాధ్యతాయుత మగు పరిపాలనమున కువ్వెరులూరి కాఖావిభాగ విధానము నాశ్రయింపక వైవిధానమునె సమర్థింప వలయును. ఉపన్యాసము నభినందించుచు కాంగ్రెసు లీగు సభల సంస్కరణ విధానము తమకు పూర్తిగ నవ్వశేదని అవ్యక్తుడు నుడివెను. కాంగ్రెసు లీగు సభల సంస్కరణ విధానము ప్రకారము కాంగ్రెసుస్వామికవ్యయము తొలగింప మీ లేదు. కాంగ్రెసుస్వామికవ్యయము నీసంస్కరణ విధానము స్థిరమొనర్చుచున్నది. ఇదియే యావిధానమున గాననగునొప్పులోపము. కనుక కొన్ని సవరణముల సొనర్చి, కాంగ్రెసులీగు సభల సంస్కరణ విధానమందలి యంతయును గొన్నిటి జేర్చినయెడల నామట్టుకు రెండవ విధానము సమ్యక్తమని పరంజెపైగారు చెప్పిరి.

ఇండియాకు హోమురూలు.

ఆంగ్ల దేశమందలి కార్మికుల సాహసూతి. బాప్టిస్టాగారు హులనగరమునందు ప్రేమ్యులేబరు కాన్సిలులో నుపన్యసించిరి. ఈ కాన్సిలువారు 8000 మందికి ప్రతి నిధులుగా నున్నారు. కాన్సిలువారు బాప్టిస్టాగారి సహాయక వాదమును విని జనవరి నెలలో జరుగు కార్మికసంఘ మహాసభ యందు చర్చింపబడు విషయములలో ఇండియా హోమురూలు విషయమునుగూడ చేర్చుట కేకగ్రహముగ వైచ్చికముగ తీర్మానించిరి. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాంశోభసమున కార్మిక వాదులు భారతీయులకు తోడ్పడగలరు అని సభాధ్యక్షుడు క్లాక్కుగారు అనిబిసెంటమ్మగారికి తంతివార్త నంపిరి.

Calcutta

Alleged Murder of a European Lad. Case Heard in Calcutta.

CALCUTTA, November 8. Yesterday the Chief Presidency Magistrate took up the case in which Sheikh Ismail and Mrs. Tomich were charged in connection with the murder of the second accused's son Desmond. The prosecution having withdrawn the charge against Mrs. Tomich, the Magistrate discharged her, and examined her as a witness. On an application made by the Crown Pleader, the case was heard in camera.

Bengal Districts Boards. Non-Official Chairmen Experimentally Appointed.

CALCUTTA, November 8. As an experimental measure the Government of Bengal have sanctioned the appointment of a non-official chairmen to the twenty four Pargannas, Jessore, Bardwan, Backergunj, and Murshidabad District Boards.

A. B. I. Steamer on Fire. En-Route from Madras to Rangoon.

CALCUTTA, November 8. The B. I. Steamer "Bulimba" having caught fire on its way from Madras to Rangoon, has taken shelter in Calcutta. The fire broke out in No. 2 hold of miscellaneous cargo five days ago, when the vessel was a good distance from Madras. She at once made for Calcutta and was moored in the French mail mooring, where she arrived a few days ago. Yesterday the fire was brought under control and unloading of cargo was then started. The vessel had about a thousand Indian passengers with no first class accommodation. Nothing is known as to the origin of the fire.

Burma

Burma Congress Memorial to Secretary of State. Restrictions Regarding Propaganda Withdrawn.

RANGOON, November 8. The Burma Provincial Congress Committee had been informed that the Home police have returned the memorial forms which had been seized. Signatures are now being obtained without restraint on the memorial to be presented to the Secretary of State.

United Provinces

Arrah Relief Fund. A Lucknow Meeting.

LUCKNOW, November 8. A public meeting of the Hindī citizens of Lucknow was held this evening at Riffat-Ain Hall. The Hon'ble Pundit Jagat Nairai presided. Ra. Bahadur Dr. Ohdela proposed the resolution expressing deep regret on behalf of the meeting at the disturbances which had occurred in Arrah and heartfelt sympathy with the sufferers. He also proposed that a fund called Arrah Relief Fund be opened for the relief of the sufferers. The Hon'ble Pundit Gokaran Nath Misra seconded the resolution and Mr. A. P. Senani Babu Ram Chandra supported it. A committee was then formed for the purpose and about Rs. 800 was subscribed on the spot. Several Mahomedans were also present at the meeting.

Pundit Madan Mohan ill.

Unable to sit in the Industries Commission. ALLAHABAD, November 8. The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya has been unable to proceed to Bombay to join the Industries Commission owing to ill-health which will prevent him doing any work for some time.

Home Rule Campaign in Villages. "Pioneer's" View on its Evil Effects.

ALLAHABAD, November 8. The "Pioneer" writes: - It appears that mass meetings are being held in villages of the United Province by members of the Home Rule League with the object of obtaining signatures in support of the scheme advocated by the League. The something has been going on in the Madras Presidency. In denouncing this method adopted, the paper says: - It is one thing to allow the people to talk nonsense on the platform among the audience which delights in listening to political speeches, and another to allow politicians full freedom to do mischief in the districts. We may say again, what we have said before, that these people are able to stir up trouble, which they are quite unable to control, however amiable their intentions may be, and it is a question for the Government to consider whether they should be allowed to carry on this campaign as it must undoubtedly have a disturbing effect on the population.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

Mr. Bonar Law.

On Obtaining Money Weekly.
FOR WAR PURPOSES.

LONDON, November 8.

Mr. Bonar Law speaking at Manchester said that the experiment of obtaining money weekly for war purposes had been decided upon after consultation with bankers. It was not a good bargain from the point of view of bankers but they were eager to have it adopted because they were patriots. There was a determined and concerted effort by a small section of irritable depositors particularly small investors. They said there was a danger of the repudiation of debt. Nothing could be more absurd. No Government would ever discriminate against wealth given in aid of country in time of need. This investment was safe in United Kingdom.

Tribute to Canadians.

Mr. Law on military matters.

LONDON, November 8.

In paying a tribute to the gallantry of the Canadians in the latest move on the Western front and to those fallen at Gallipoli Mr. Bonar Law referred to the German calamity that we had left hard fighting to our colonial fellow subjects. None knew better the hardships of the campaign than their Colonial comrades who fought alongside the troops of the United Kingdom. Alluding to the output of guns and munitions Mr. Bonar Law said the number of aeroplanes and engines turned out in October was exactly three times the output for October 1916. We had dropped less than a thousand behind the German lines in September. The Germans had dropped less than a thousand behind ours. We did more damage to the enemy in September than he had done in all the raids on England since the beginning of the war. More had been done in way of bombing German towns than the public realised. He believed that the Italians would be able to stop the Germans till British and French troops arrived. If we obtained a battlefront from the channel to the Adriatic the Italian reverse might be of some advantage.

Peace Proposal in Parliament.

Mr. Balfour's Trenchant Speech.

Britain's Real War Aims

LONDON, November 8.

Replying in the House of Commons to a resolution moved by Mr. Lee Smith, urging that, if the independence and restoration of Belgium and the evacuation of the other occupied territories were satisfactorily guaranteed, peace should be negotiated on a basis of the equitable solution of the problem of Alsace-Lorraine and effective international machinery for the avoidance of war Mr. Balfour deprecated discussion of this nature and said that the trend of arguments was that Great Britain was being kept at war in order to restore Alsace-Lorraine to France. This was a complete misapprehension of the views of the Government and the country. Pacifists apparently desired the war to continue till every country had been democratised. Mr. Ramsey MacDonald had quoted German Socialists saying that nothing could unite Germany more against her present enemies than the idea that they intended to incorporate Germany a form of government which her enemies admired. It was impossible for one country to dictate to another under what form of government that country should live. It had been said that the Allies were bound by a secret treaty to hand over to France or some independent community a part of Germany on the left bank of the Rhine. This was a complete mare's nest. There was no such treaty. Such had never been the object of the Allies and the suggestion was absolutely antagonistic to their proclaimed war aims of freeing Europe from the domination of Germany and making the constitution of the States of Europe, as far as possible, harmonious with the wishes of their inhabitants. We desired the restoration of Alsace-Lorraine, but we were not fighting for that alone. We were fighting, in the first place, to free Europe from the perpetual menace of the German military party. Partly for that reason and partly on its own merits we desired Europe to be rearranged, so as to create the historical development of cultural necessities to take place, but was it Europe alone that had to be considered. He asked if the Pacifists cared nothing for misgovernment and the most barbarous cruelty in Armenia and Arabia. (Cheers.)

Enemy Unwilling to State War Aims.

The Pacifist talked of determination, but that was not applicable to every lot of the human community. For example you could not democratise Turkey. (Laughter). Pacifists believed that the matters could be settled by bringing the Powers to talk together at a Round Table. Was it supposed that Germany should ever restore the ancient kingdom of Poland, even that part which was completely Polish in character and population? It was the Central Powers who had not declared their war aims, despite President Wilson's explicit invitation, when the United States was still neutral. The tenour of the Central Powers' reply to the Papal Note conclusively proved their inability or unwillingness to state their war aims. The Pope's Note distinctly mentioned Belgium and Poland, but the Central Powers did not say a single word about them. Pacifists described our war aims as imperialistic. Was it imperialistic to desire to see independent Poland; Armenia released from the tyranny of Turkey; Alsace-Lorraine restored to France; to see Italy embracing those of her own race, civilization and language; Rumania under Rumanian rule; to see the Serbian community again a flourishing and united power? There was nothing imperialistic in any of these things and for any number of reasons to misrepresent our war aims, knowing that his misrepresentations would receive currency among our enemies was one of the greatest disservices a man could at present render his country. We must consider the psychology of the German people. They had

an entirely different view of international world morality and the rights and duties of a powerful State from any other community in the world. Mr. Balfour contrasted the pious observation of the German reply to the Pope with the doctrines preached and practised before the war. Germany had never accepted a single obligation which would diminish or hamper her power to strike at any rival she desired to coerce.

The Motion Negatived.

LONDON, November 8.

The time would come when the world conference would discuss the rearrangement of the world after the war, but one of the preliminaries must be that the Central Powers who were now united with Turkey in coercing small nationalities should tell us what the conditions the desired and how far they would make concessions to the higher

Spirit Animating the Great Free

Communities

of the new world and the old. The fact that the misery and suffering of war were now intarsitribo borne by the freedom loving nations was a conclusive argument against making such sacrifices by consenting to give up ideas for which we were fighting. Our foremost war aim had always been a durable peace. He believed that the adoption of the advice in the resolution would be indefinitely to postpone such a peace. He therefore asked the House to show the Allies and the enemies that we believed in the cause and had faith that we could bring it to a successful termination. Moreover we could proclaim that great as the sacrifices had been we were ready to continue them indefinitely until our great righteous and unselfish objects were finally secured. Eventually the closure was agreed to by 282 votes to 33 and the motion was then negatived without a division.

King's Message to the Nation.

A Day of Prayer and Thanks-Giving Appointed

LONDON, November 7.

It is officially announced that King George has issued the following:—

TO MY PEOPLE.—The world-wide struggle for the triumph of liberty is entering upon its last and most difficult phase. The enemy is striving by desperate assault and subtle intrigue to perpetuate the wrongs already committed and to stem the tide of free civilization. We have yet to complete the great task to which we have dedicated ourselves, and I would call upon you to devote a special day to prayer that we may have the clear-sightedness and strength necessary to the victory of our cause. This victory will be gained, only if we steadfastly remember the responsibility resting upon us and, in the spirit of reverent obedience, ask the blessing of Almighty God upon our endeavours. Let us seek to be enlightened in our understanding and fortified in courage in facing the sacrifices we may yet have to make. I, therefore, appoint January 6th, the first Sunday in the new year, to be set aside as a special day of prayer and thanksgiving in all churches throughout my Dominions.

Sir Valentine Chirol's Letter on the Indian Situation.

An Appeal for Goodwill Towards Mr. Montagu.

LONDON, November 8.

Sir Valentine Chirol in the course of a letter to the "Times" reviewing at length the situation in India says it is preposterous to suggest that Mr. Montagu has foisted his view on an unwilling Indian Government or sought to impose on the Indian Executive a ready-made policy of his own. One real objection to his mission is that it will be very difficult to conduct just now a dispassionate inquiry in the politically overheated atmosphere of India. In some respects the fact that the Secretary of State for the first time is proceeding to India on a mission of personal investigation is surely all to the good, for, in the last resort it is the Secretary of State who will have to persuade Parliament to divest itself of some of the powers he exercises on its behalf if any large measure of decentralisation is to be carried out in India and if any considerable readjustment is to be effected in the constitutional relationship between the Indian Government and the Imperial Government. The war has precipitated such a political ferment in India partly healthy, partly very unhealthy that it may pass human wit to devise any scheme which will satisfy all parties. But we might at least hope that whatever scheme emerges from Mr. Montagu's mission will be a genuine and straightforward scheme, which, if it fails to gratify extravagant expectations shall fulfil in practice all that it may promise to eye. Mr. Montagu is in no way a stranger to Indian affairs or India. The choice of his associates in his mission shows him not to have undertaken it in any narrow party spirit or with a mere desire to collect arguments in support of preconceived theories. He goes out as a responsible enquirer at a very critical moment in the history of both India and the Empire. It seems to me therefore the duty of every patriotic Englishman at home and in India to wish him heartily godspeed in his momentous undertaking.

The 'Times' Endorses the Plea.

LONDON, November 8.

In a leader endorsing Sir Valentine Chirol's plea the "Times" declaring that both extremist view of Mr. Montagu as a self-designated liberator, and the British and other communities' view of him as a sinister herald of changes which may undermine British Rule, are equally illusory. The paper emphasises that Mr. Montagu's speech in the Mesopotamia debate was made without any official responsibility and that it would be equally wrong to conclude that Mr. Montagu was immediately selected to carry out views he then expressed or that Mr. Montagu is spontaneously rushing off to India in pursuance of his own private predilections. The "Times"

that says Mr. Montagu is almost by chance the head of a Mission which was tentatively arranged long before he assumed office. Mr. Chamberlain was to have come to India at the request of the Cabinet to hear further views regarding the Indian Government's scheme of reforms and Mr. Montagu now undertakes the duty instead. After a full consideration of all points of view the Imperial Government will draft its own scheme but the last word remains with Parliament and the British People though Mr. Montagu in virtue of his office will certainly have great influence in shaping the policy. Referring to Indo-British association the "Times" remarks that the great fault of the British Community in India in the past has been that many of its members have avoided opportunities of public service. They have too often neglected to organise themselves in order to express their own special interests and extended solid support to the Government. If the London movement has its counterpart in India and if it is wisely and prudently conducted it should have good effect. The British community have every right to be heard but their claim to be heard must largely rest upon the share they make in the public service.

Tea.

LONDON, November 8.

The "Times" says it is understood that a joint representative Committee of firms interested in Indian and Ceylon Tea Gardens has not seen its way to approve any scheme of the Government purchase for the United Kingdom requirements in which payment would be based on certain percentage of working expenses. The Committee has thus supported the attitude of Calcutta and probably will make a counter-proposal that payment should be based on pre-war average prices plus some addition on account of the rise in working costs. Under some such arrangements the companies would doubtless be able to prove dividends on pre-war scale.

P. & O. Dividends.

LONDON, November 8.

P. and O. dividend of six per cent has been declared on deferred shares for six months with a bonus at the rate of six per cent both tax free, totalling eighteen per cent for the year.

The Australian Referendum.

LONDON, November 8.

MELBOURNE.—The probable date of conscription referendum is December 15th. It is understood that the Federal Government has decided to postpone the meeting of Parliament and conduct the referendum under existing powers.

Recovery of Prince Albert.

LONDON, November 8.

It is officially announced that Prince Albert has sufficiently recovered to take up work ashore.

The death is announced of the actor Kendal.

Germany

Germany After the War.

Illuminating Revelation of Militarist Views.

LONDON, November 8.

A remarkable book entitled "Deductions from the great war" by the Prussian General Baron Von Freytag Loringhover, who was Quarter Master-General when General Falkenhayn was Chief of the General Staff and is now Deputy Chief of the General Staff, has reached this country. Von Freytag is considered "a moderate" among Prussian militarists. Hence his views are the more illuminating. According to extracts published in the "Times," von Freytag shows that most intelligent German military leaders reject all ideas of pacifism or internationalism and look upon the present war as showing that Germany must have a bigger navy, still bigger army, and far greater quantities of munitions for the next war. He attaches value to the various schemes for training boys and for turning sport to military account, but says that these things cannot provide any substitute for "the real schooling in soldiering." He proceeds, "It may be asked what is the use of all this? Will not the general exhaustion of Europe after the world conflagration put the danger of a new war into the background and does not this terrible murder of peoples point inevitably to the necessity of disarmament to pave the way to a permanent peace? The reply is that nobody can guarantee a long period of peace and that a lasting peace is guaranteed only by strong armaments. Moreover, the world power is inconceivable without striving for an expression of power in the world and consequently for sea power. But that evolves the constant existence of a large number of points of friction, hence the necessity for adequate armaments on land and sea." Baron von Freytag expects, as a result of this war, agreements to banish war will be concluded between States, but he observes all such agreements are "after all only treaties." He hopes that the present war will rid the Germans once for all "cosmopolitan sentimentalism."

Pinch in Turkey.

LONDON, November 8.

"The Cologne Gazette" describing serious economic pinch in Constantinople states that three meatless days weekly commence on the 11th instant. There is shortage of fuel and Turkish newspapers are alarmed at the continued depreciation of paper money.

Jerusalem not Safe.

Turkish Predicament.

LONDON, November 8.

AMSTERDAM.—A correspondent of the "Handelsblad" that Djemal Pasha, Turkish Commander in Chief in Palestine admitted at luncheon the possibility of further retreat and declined to say that Jerusalem was safe against attack. The correspondent adds that Greeks in Asia Minor are being treated in a similar way to the Armenians and whole districts have already been depopulated.

TELEGRAMS.

America

U. S. Patrol Torpedoed.

1 Officer and 20 Men Missing.

LONDON, November 8.
WASHINGTON.—It is officially announced that the American patrol vessel "Alcedo" was submarined in the war zone on Monday. One officer and twenty men are missing.

Brazil's Entrance Into War.

Congratulations from King George.

LONDON, November 8.
It is officially announced that King George has sent a message to the President of Brazil conveying cordial greetings and congratulations on the occasion of Brazil's declaration of war. The President replied:—The people of this Republic are proud that they are fighting on the side of the Allies and are ready to make every sacrifice to secure victory.

923 Millions Sterling.

For the Liberty Loan.

LONDON, November 8.
WASHINGTON.—Mr. Meadon announces that the Liberty Loan was over-subscribed by 54 percent totalling 923 millions sterling.

Mr. Lansing announces that the United States commissioners to the impending Inter-Allied Conference in Paris headed by Colonel House have safely arrived in Great Britain. Mr. Lansing states that the conference will be essentially a war conference with the object of perfecting more complete co-ordination of the activities of the allies in order to attain maximum efficiency.

An Important Mission from America

to Britain.

A most important mission from the United States Government has reached London headed by Colonel House who ranks as a Special Ambassador and accompanied by a large number of Naval, Military, Financial, Shipping and Blockade experts including General Bliss, Chief of General Staff and Admiral Benson.

An American Transport Torpedoed.

LONDON, November 8.
WASHINGTON.—The Transport "Finland" was torpedoed while returning to the United States. She reached a Foreign port under her own steam.

Russia

M. Vekhovskiy Asked to Leave Capital.

LONDON, November 8.
PETROGRAD.—M. Vekhovskiy has been requested to leave the Capital. The newspapers state that his resignation will entail important changes in High Command.

Textile Workers' Strike.

LONDON, November 8.
In the District of Moscow with large textile factories three hundred thousand workers are on strike.

Troubles in Petrograd.

Differences Between Government and Workmen's Committees.

LONDON, November 8.
Reuter's Petrograd correspondent wiring on Tuesday evening says that a conflict between the General Staff of Petrograd District and the Revolutionary Military Committee's Council of Workmen's and soldiers' delegates was aggravated in the evening when negotiations with a view to democratically strengthening the General Staff were broken off. Learning that the Governor during the night had summoned troops from the environs the Committee ordered these troops to disobey the Government. The situation is complicated by M. Kerensky's having suspended three Maximalist and two conservative newspapers. Authorities at five on Tuesday afternoon ordered the disconnection of brigades between working class quarters and the centre of the capital stopping tramways. The city is guarded by loyal troops.

Government Monopoly of Tea, Coffee and Matches.

LONDON, November 8.
PETROGRAD.—Arrangements for Government monopolies of tea, coffee, and matches, will be introduced on November 14th.

Italy

Five Armies Moving Against the Italians.

LONDON, November 8.
According to a message from Austrian Headquarters there are five armies operating against the Italian under Generals Krobatin, Kraas, Von Below, Wurms and Henriquitz. The Central army is commanded by General Von Below, is moving along the Adriatic.

General

The Submarine Toll.

LONDON, November 8.
The French arrivals during the week were 925 and sailing 858. One over and one under sixteen hundred tons were sunk there were none unsuccessfully attacked.

Pacifist Movement in Hungary Killed.

LAHORE, November 8.
LONDON, November 7th.—"Frankfurter Zeitung's" Vienna correspondent states:—Italian victories have killed the pacifist movement in Austria Hungary and the population feels it to be a matter of honour to return military help received from Germany. ("C. & M. Gazette" cable.)

Hadjas Railway Attacked.

LAHORE, November 8.
LONDON, November 7th.—The King of Mecca's troops raided the Hadjas railway killing or capturing guards and destroying a considerable length of the line.—("C. and M. Gazette" cable.)

Victor of Riga Fatally Shot.

LAHORE, November 8.
LONDON, November 7th.—General Von Berrer who was promoted in the capture of Riga has been fatally shot while visiting a front trench near Riga.—("C. and M. Gazette" Cable.)

A New French Loan.

LONDON, November 8.
PARIS. A new French loan is announced. It will be issued at sixty-eight francs sixty centimes per hundred francs and will bear four per cent interest. The Bonds will be exempted from taxation.

The Sand and Gravel Question.

LONDON, November 8.
AMSTERDAM.—A Dutch branch of the League of Neutral Countries has published its disapproval of the Government's attitude on the sand gravel question. The "Telegraf" has printed an appeal from a group of businessmen inviting signatures to a petition to the Premier urging that steps be taken to obtain the restoration of telegraphic communications.

Italian Front

Italian Traffic and Losses.

LONDON, November 8.
An Italian official communique says:—The arrivals during the week numbered 352 and departures 312. Two steamers under 1,500 tons and three sailing ships under 100 tons were sunk.

The Crisis in Italy.

Further Retirement Necessary.

LONDON, November 8.
British and French critics consider that Italy's fate depends on the rallying power of her army. They declare that ground must be sacrificed in Venetia in order to provide the Allies a field of action adequate for a counter-offensive. The principal line of defence will probably be Lake Garda and the River Adige. They emphasise the short distance separating Munich and Milan compared to the distance between the Somme and the Marne, and anticipate enemy attempts to debouch from the Trentino in order to attack the Allied communications, but they think it impossible that the enemy will be able to do this in great force, and, if the move is made, it will be effectively countered. Lake Garda and the River Adige are regarded as an insuperable barrier provided Switzerland remains neutral.

The "Temps" Comment.

PARIS.—The "Temps", in the course of a grave warning, says:—The Allies must abandon illusions. They must not think that because the war of movements is being resumed that the intervention of the French and British will, in the twinkling of an eye, change the enemy's success into a rout. The positions which the Italians have lost are extremely strong and the others which will be held, to-morrow, if they can be held, are much weaker, and the enemy, having shortened his front, is all the stronger. The French and British are faced by the necessity of restoring a difficult situation. We are firmly convinced they will succeed, but it will be a heavy task.

The Enemy at the Livenza Line.

LONDON, November 8.
A wireless German official communique says:—We have reached the Livenza line.

The Italian Retreat.

How a British Hospital Party Reached Safety.

LONDON, November 8.
Mr. Ward Price, wiring from Italian headquarters, says:—The whole British hospital party, which was lost during the retreat, has turned up safely, although they marched day and night in the rain picking up scraps of bread from the ground. They are in good condition, though some are recovering from enteric. It appears that the two men, who brought up the rear of the whole army, were a British Quarter-Master and a Corporal of the Medical Corps. They stayed at Palmanova till the afternoon of October 29th, trying to leave ordnance stores in the town on fire. The population had fled twenty-four hours previously. They found a horse which they harnessed to a cart filled with officers' kit and proceeded some distance along a deserted road, littered with 'debris' but the horse became exhausted, and they finished the journey on foot.

A Startling Victory for the Germans.

LAHORE, November 8.
LONDON, November 7th.—The "Morning Post's" Military correspondent says:—We must not allow ourselves to be diverted from the course hitherto successfully pursued. The Germans have snatched a startling advantage by supporting Austria with half a dozen divisions which had been already roughly handled elsewhere, but

provisions which have been made should suffice to turn the situation to the enemy's disadvantage without entailing dislocation of our well-matured schemes which would afford utmost satisfaction to Germany.

LONDON, November 8.
The German wireless communique says after a desperate fighting in Flanders enemy penetrated Passchendaele

Mr. Lloyd George's Arrival in Italy.

ROME.—Mr. Lloyd-George, General Smuts, General Wilson, M. Painleve and Rankin-Bouillon arrived at Rapallo near Genda on Monday afternoon and were met by Signor Orlando and Signor Sonnino and General Robertson and General Foch who have been in Italy some days. General Alterie, Minister of War, General Porro representing supreme command and Barrere, French ambassador. They participated in conferences which were immediately held and there were discussions on Tuesday and Wednesday regarding the most suitable measures to be adopted to meet the military situation. Missions left Rapallo on Wednesday evening.

Perfect Solidarity of Allies.

A semi-official note says that the speedy arrival of the leaders of the Allied Governments and their highest military representatives is in itself a solemn affirmation of the perfect solidarity of the Allies and fraternity of their armies.

Western Front

Canadians Well Entrenched.

LONDON, November 8.
Reuter's correspondent at the British headquarters telegraphing this afternoon says:—The order attributed to Hindenburg that if Passchendaele were taken it must be retaken has not borne fruit. By nightfall the Canadians were reported as being well dug in round the half-moon of captured ground and plentifully provided with machine-guns and Lewis guns. The principal feature of the fighting was the enemy's consistent refusal to allow our men to come to close quarters. The resistance considered mainly of long range machine-gun fire which, owing to unfavourable weather conditions, was not very effective. Our walking wounded agreed that the Hun did more running in this battle than usual. Our line has been carried nearly due north and south along the Broodseinde-Passchendaele ridge and we command very wide observation over the plains of Belgium.

Capture of Passchendaele.

Advantages of the Capture.

LONDON, November 8.
F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—We continued organising our new positions at Passchendaele and on the high ground in the neighbourhood without being disturbed. There has been no reaction despite the great importance the enemy attached to the locality. Four hundred prisoners were taken yesterday including twenty-one officers. Our losses in this highly successful operation were light. High wind and rain, yesterday morning, greatly interfered with the work in the air. Nevertheless our low flying aeroplanes were in constant touch with our advancing infantry and fired many machinegun rounds at the enemy's shell-holes and back areas. Many flying targets were signalled enabling our batteries successfully to deal with them. Many of our aeroplanes during the fair interval acting in conjunction with the operations on the ground, penetrated well to east of the line and were caught by a sudden mist. Seven of them failed to return. Sixty-two heavy bombs were dropped during the night time on railways, communications, billets, and aerodromes in the vicinity of Roulers and Courtrai and there were several large explosions and fires in Roulers station and town. We brought down three enemy machines. Four of ours are missing besides those already mentioned.

How it Was Achieved.

LONDON, November 8.
Reuter's correspondent at headquarters wires:—The capture of Passchendaele by the Canadians was due chiefly to the most skilful tactics; and in the second place to the German's sense of immunity. The place is hemmed in on the western and southern approaches by marshes and therefore the attack had to be planned with a view to taking advantage of a small area of accessible approaches, the troops having to advance from various directions often circuitously. The successful assemblage of the assailants was consequently somewhat marvellous. It was known that 'Vine Cottage' north of the village, was very strongly fortified, with a considerable garrison. Nevertheless, it was carried after a stiff resistance with forty prisoners. A large pillbox north of Passchendaele, also stubbornly resisted, otherwise the Germans' stand was not very determined. The prisoners number about four hundred. They belong mainly to the Eleventh Prussian Division. A considerable number of the enemy were killed by their own side as they were being brought in. Otherwise the total prisoners would be considerably higher. Defensive works in the village itself were mainly cellars. There were only a few pillboxes. One of the prisoners captured at Passchendaele was commander of the supporting battalion, whose duty it was to counter-attack. The fact that the counter-attack has not materialised is probably due to this lucky capture. The marshes around Passchendaele are now in our favour affording considerable protection against attempts to retake the village. We have now thrust the boche well out into the open.

A Tribute to British.

LONDON, November 8.
The military correspondent of the "Temps" on the British front, in the course of a eulogistic tribute to the British capture of Passchendaele, says:—One need not be a great prophet to announce that the next few days will be full of interest.

TELEGRAMS.

Successful Air Attack.

Thorout & Lichtervelde Bombarded.

LONDON, November 8.

The Admiralty states that our aircraft last night dropped large quantities of explosives on Thorout and Lichtervelde railway stations and on a moving train near Lichtervelde station. Several direct hits were secured on tracks and junctions.

Our machines returned.

Reciprocal Artillery Activity.

French Success Near Altkirch.

LONDON, November 8.

Last night's French communique reported reciprocal artillery activity north of the Aisne in the sector of Ftain-Chavignon and on the right of the Meuse in the region of Chaume Wood. We made a successful attack on German positions north-west of Altkirch, taking sixty prisoners.

The British communique says:—The Welsh troops made successful raid last night southeast of Armentieres capturing fourteen and inflicting losses. Our casualties were light. We repulsed two attempts to enter our lines northward of Rieux and took a few prisoners.

Heavy Losses on the Enemy.

LONDON, November 8.

This afternoon's French communique says:—It is confirmed that our attack on Schoenholt in Alsace inflicted heavy losses on the enemy. We took 120 prisoners including two officers and also important war material.

Palestine Front

Brilliant Palestine Success.

Gaza Captured.

Whole Turkish Defences Carried.

LONDON, November 8.

Reuter learns that General Allenby has made an important further advance, attacking from Beersheba Turkish position toward the sea. He has captured the next Turkish line and advanced about nine miles. A later official communique from Egypt says:—General Allenby captured Khuseifeh, eleven miles north of Beersheba at midnight on Monday and repulsed repeated counter-attacks all day (Tuesday). Our troops further south, advancing northwest from the neighbourhood of Beersheba, carried the whole Turkish defences southward of the line at Tel-el-Sheria-Abu-Hareira, capturing the last named place, thus advancing nine miles. The troops displayed magnificent dash and endurance. Estimates of our captures are not yet available. Six guns were captured on one portion of the front. A later telegram announces that Gaza was captured this morning. No details have been received.

Egyptian Prisoners of War Camps.

Most Reassuring Red Cross Committee Report.

ALLAHABAD, November 8.

The "Frontier" Cairo correspondent wrote on the 4th October:—Mobilisation of the members of Greek colony who are of military age is continuing.

In December last delegates from International Red Cross Committee visited Egypt in order to inspect prisoners of war camps. A report of this inspection has now been issued by the committee and it gives a very satisfactory account of the condition of enemy prisoners in this country and of their treatment. The delegates state that everywhere they found men contented and well. They had excellent quarters, ample room for exercise, good meals, plenty of cigarettes and tobacco, adequate clothing and what struck them most was the discipline which was maintained without any evidence of harshness and care taken to enable the men to conform each of them to their special religious regulations. Prisoners are not employed on any work except light camp duties, but they are encouraged to indulge in fancy work etc., which is sold for their benefit by camp authorities. Prisoners include Germans, Austrians, Turks and Bulgarians and nowhere did delegates record any well grounded complaints of any description. Indeed they declared their firm conviction after a lengthy inspection that everything possible is being done to make these prisoners as happy and as comfortable as possible.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(BY WIRE.)

Delhi

DINNER TO THE IMPERIAL CONFERENCE MEMBERS.

The Viceroy's Speech.

By the Chiefs.

VICEROY CAMP, DELHI, November 8.

The following is H. E. the Viceroy's speech:—
YOUR HIGHNESSES, LADIES AND GENTLEMEN,
Let me first express my appreciation of the kind terms in which the Maharaja of Patiala has proposed my health and of your cordial reception of the toast. This is a great Imperial gathering but before I proceed to touch upon its significance let me express my personal gratification at the support which Your Highnesses have accorded to the two conferences of Ruling Princes and Chiefs, which have taken place. I can assure you that these conferences are

A Great Cause of Satisfaction

to me. Apart from their intrinsic importance they enabled me to keep in close personal touch with the Rulers of the Indian States. They afford me an opportunity of making the acquaintance of those whom I have not previously met and in the cause of those whom I have met they serve to keep our friendship. I regard it as one of the most delightful features of my position that it is my duty and privilege to make the acquaintance which will I hope always bloom into friendship of Your Highnesses. The Viceroy should, I hold, always endeavour to maintain the closest personal relations with the Ruling Princes and Chiefs. In a country so vast in size as India it is not always easy to maintain close personal touch but conference such as we have held last year and this are of invaluable service in this respect. I am glad to know that you value these yearly gatherings and I hope that you will show your appreciation of them by continuing to attend in such large numbers. Apart from the opportunity thus afforded to me I could not in the short time during which I have been Viceroy have made the acquaintance and friendship of so many of the Ruling Princes and Chiefs. At a time like the present when the shadow of the great war is over us all and when the varying emotions resulting from the ebb and flow of that distant struggle are the ruling influence in our daily life, I find something peculiarly inspiring and stimulating in the presence here in Delhi of so many Princes and Chiefs who have identified themselves so absolutely and wholeheartedly with the cause of the Empire. The loyalty you tendered to our King-Emperor here at the great Durbar in Delhi in the days of peace has proved

No Empty Formula

for now in the hour of the Empire's trial we see you redeeming your pledge, placing your swords and the resources of your states at the service of your sovereign. Since I became Viceroy it has frequently fallen to my lot to enumerate publicly the particular service rendered on behalf of the Empire by individual states and I have always felt and regretted the difficulty of imparting to these statistical utterances the full sense of keen appreciation which I would fain have expressed but to-night we have actually here in our midst a representative assemblage of Princes and Chiefs and speaking face to face with you I should like to tell you from my heart what our feelings are towards you, how well we wish you what a place you have gained in the affections of the British people and what a glorious page you have made your own in our Empire's history true to the original of imagery. You have indeed been

Pillars of the State

true to the traditions of your noble houses. You have shown that in the east no less than in the west the motto "noblesse oblige" exercises its sway and worthily have you discharged the obligations which must ever rest upon your order and upon those of proud and ancient descent. The onslaught of our enemies may have delayed the new Delhi of brick and stone which His Majesty the King Emperor decreed should rise here, but in an assemblage such as is gathered together in Delhi to-night do we not all feel that the war is laying the foundations for the King's city more solid and more durable than the work of men's hands.

The toast of my health is only a subsidiary feature in to-night's proceedings. We are here to do honour to three gentlemen who have deserved well of us and of their country. I shall not trespass unduly on the sphere which is allotted to His Highness the Maharaja of Patiala, but perhaps he will allow me to say this much. Your Highnesses in selecting the Maharaja of Bikaner to speak on your behalf at our present conference gave proof that Mr. Chamberlain and I did not greatly err in selecting His Highness as one of the delegates to the

Imperial Conference.

Sir James Meston as Senior Lieutenant-Governor with great experience in many spheres of affairs was equally marked for the post and Sir Satyendra Sinha as the first Indian to hold office on the Viceroy's Council as an ex-President of the National Congress and a great lawyer and advocate possessed qualifications which to my mind were unrivalled.

Canadian Premier's Eulogy.

It is a temptation to dilate on the personal attributes of each of these distinguished gentlemen, but I forbear. Let me however lay before you what was said of them by the Prime Minister of Canada on his return to that Dominion after the Imperial Conference. In a speech on another occasion I quoted what Sir Robert Borden said of the Indian representatives in the Imperial Conference. To-night I quote his words with regard to the three gentlemen on the occasion of this dinner. Speaking in the Canadian House of Commons he said the India representatives were the Maharaja of Bikaner, one of the Indian Princes and a man of splendid loyalty and devotion who governs his country along progressive lines and who has contributed in every possible way to the winning of this war. Another member was Sir Satyendra Prasanna Sinha who is a member of the Executive Council of the Viceroy of India a man of notable learning, experience and ability and of great fairness and moderation as well. The third was Sir James Meston the Lieutenant-Governor of the United Provinces who had had a career as a civil servant in India and who also is a man of commanding ability and wide experience. I do not think unless His Highness the Maharaja of Patiala is going to do it that that eulogy could be bettered and it comes with convincing force from one who sat at the Council table with them. Your Highness, ladies and gentlemen, I will not trespass further on your time. It has been a great pleasure to me to preside on this historic occasion and I thank you once more for the cordial reception you have given to the toast of my health.

SIMLA, November 8.

A Press communique says:—The Government of India have been pleased to promote the following officers to the general list of the Indian Finance Department:—Mr. A. G. Hein, Audit Officer, Delhi Province and Khan Bahadur Mahomed Hasan Khan, Senior Superintendent in the Financial Secretariat of the Government of India.

Bombay

10,000 People Assemble to Support Congress League Scheme.

POONA, November 8.

An open air meeting of nearly ten thousand persons convened by the Maharatta Sabha, Poona, representing all communities was held this evening near Shanwar Wada to support the Congress League Scheme. Mr. V. R. Shinde of the depressed classes Mission presided. In his address he demanded on behalf of all castes and creeds Swarajya on the lines of the Congress scheme. He said that only two hundred years ago the Maharattas founded and enjoyed Swarajya and therefore even now instinctively knew it. He condemned disunion at the present juncture and gave a crushing reply to objections brought against the movement by a section of the non-Brahmins.

The loyalty resolution having been passed the next resolution supporting the Congress League Scheme was moved by Mr. Awate and supported by representatives of all classes such as Maharattas, Brahmins, Mahomedans, Dhangars, Sonar, Maug, Chambar, Mali Shimpri, Prabhu, Manbhav, Vajjari, Kassar, Koshti, Ramoshi, Gawali.

Mr. Tilak.

Mr. Tilak speaking in support of the resolution said that if all communities are to be represented in the Council they would be unwieldy and unmanageable. Even His Highness the Gaekwar has not restored to the communal representation in village panchayats in his state. The Brahmins have elected non-Hindus such as Sir Dinsaw Watcha and Sir Ebrahim Rahimtullah in preference to a Brahmin and therefore the fear that all power would be centralised in the hands of the Brahmins had no foundation in fact. The chairman was authorised to send the resolutions to the proper authorities.

Indian Government Reform.

Lecture by Mr. Srinivasa Sastry.

POONA, November 8.

To a large audience in Kirloskar Theatre under the presidency of the Hon'ble Mr. Paranjpye a lecture under the auspices of the Deccan Sabha was delivered last evening by the Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastry on the Congress League scheme of Reforms with special reference to the relation of the legislature to the executive. The lecturer's conviction was that the authors of the scheme were guided by a sure and sound instinct when they provided for an irremovable executive. He showed how sufficient provision was made in the scheme to secure subordination of the executive to the legislature without their being under an obligation to resign when defeated. There was to be an elective majority with full power of legislation and control over finance. Besides there were several clauses in the scheme which unless the peoples representatives were very inferior men would enable them to assert their will and see that it was carried out. For responsible government to be fully beneficial there should be two great political parties and only two great political parties. Otherwise ministries would have to be compounded of incompatible elements and would be unstable and weak. If in the natural course of evolution two such parties formed themselves in Indian politics, responsible government might then be established. In France where this condition did not exist, Cabinet Government was failure. Even in England with the growth of new political parties party government was not yielding the best results, and many earnest and thoughtful men were dissatisfied with it. Under influential auspices a rival scheme was put forward and report said it might find favour in official quarters. A few departments were to be selected with reference to which the legislature was to be a regular parliament, a cabinet was to be formed out of its members to hold the portfolios of those departments, and become fully responsible, for their administration, resigning when they no longer commanded the confidence of the majority, and giving place to a new ministry. As to the other departments they were to be administered as heretofore, the legislature being only advisory in respect of them. If the experiment proved successful it was to be extended to other departments and so on till parliamentary government was established. Mr. Sastry asked why in India alone of all parts of the British Empire there should be such distrust in the capacity of the people to govern themselves and a desire to proceed by this novel method of compartmental autonomy. Such a thing was not known anywhere in the world. In such intricate matters as politics a large experiment was more likely to prove a success than a small one. Education, local-self-government, sanitation and such other departments requiring large expenditure were mentioned as the departments with which the people were to begin. How were they to find money without financial control. It would be futile to expect the experiment to succeed. Then the best energy and talent of the community would be naturally drawn to the sphere where ministries were to be made and unmade and the other departments would be comparatively neglected. Both the legislature and the Governor would have to play incompatible parts with respect to the two sets of departments, and the result would be confusion and discord. Besides in the case of compartmental autonomy everything depended on the certainty of successive steps being taken at suitable intervals. The first step in itself was nothing. Was it reasonable to expect that the bureaucracy who would still remain all powerful would allow a succession of steps smoothly and naturally? Under the Congress League Scheme the first step to be taken was large and substantial, capable in itself of much benefit to the community, for we should have under it the executive really subordinate to the legislature in all spheres of administration, except the military. The lecturer concluded by stating his conviction that the leaders of opinion should not be tempted by the expression responsible Government to weaken their advocacy of the Congress League Scheme and he described the alternative scheme as a red herring across their path.

The Chairman in complimenting the speaker while expressing his dissatisfaction with the scheme as it was proposed, said that an irremovable executive was a drawback, and that he for his part felt the alternative scheme with some modifications and combined with some features of the Congress-League Scheme would be preferable.

పార్లమెంటు; సంధిసూచనలు.

లండన్, నవంబరు 7:-- బెల్జియమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగి దాని మరల బెల్జియమున కిచ్చివేయుటకును, తక్కిన ఆక్రామితరాష్ట్రముల మరల నెవరివి వారి కిచ్చివేయుటకును శత్రువు తృప్తికరము నరీతిని పూచీపడిన యెడల ఆత్మీయులొ రేయిను, వ్యవస్థను న్యాయముగరీతిని పరిష్కరించుటకును ఇకమిద యుద్ధము గలుగకుండునట్టి అంతర్జాతీయ నిబంధనల జేయుటకును సంధి రాయభారముల జేయవలగు ననుచు బీస్మిత్తుగారు పార్లమెంటులో నొకతీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిరి. ఇట్టిస్వభావము గలదానినిగూర్చి చర్చ మొనరుట కిష్టపడక ప్రాన్సుదేశమున కాలేసు లొరేయిను లిచ్చివేయబడువరకును గ్రేటుబ్రిటను యుద్ధము చేయవలయునని ఈ వాదనలకు సన్నిష్ట మగుచున్నదనిరి. దొరతనమువారి యుద్ధోద్దేశములు, దేశీయుల యుద్ధోద్దేశములు నిట్టివి కావు. అన్ని దేశములందును ప్రభావభూ త్వము వ్యాపించువరకును యుద్ధము జరుగుచునే యుండవల యునని కాంతివాదు లనుచున్నారు. అయినను, తమశత్రువుల మోడించురీతి దొరతనమును తమదేశమున వారు బలవంతముగ పవేశపెట్టి దలంచుచున్నారను వాక్యముకంటె నధిక ఉత్తేజముతో నేరొక అభిప్రాయము జర్మనులలో నెక్కువను ఐకమత్యతనము నెలకొల్పి ఎక్కువను ఉత్సాహముతో బోధింప లేదను జర్మను సాంఘికవాదుల వాక్యములను రామ్సేమెడ్జి నాల్లుగారు చెప్పుచున్నారు. ఏదేజ మేరీతి సుండవలయు నదియు దానినిగూర్చి ఒకదేశ మింకొకదేశమునకు జెప్పట కా దేశమున కిండుకయు నధికారములేదు. ఏదియో రహస్యపు సంధియాలమున నైననుది తెడవభాగమునందును జర్మనీదేశ మును మిత్రమండలివారు ప్రాన్సుదేశమునకో మరి యేదేశము నకో యిప్పించి తీరవలయునని లొంగడ చెప్పబడినది. ఇది కేవల మబద్ధము. అట్టి రహస్యపు సంధి యేదియు జరుగలేదు. మిత్ర మండలివారట్టి యుద్ధోద్దేశము నెన్నడును గలిగియుండలేదు. మీదు మిక్కిలి అది వారి యుద్ధోద్దేశమునకే వ్యతిరేకముగ నున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు చిన్న చిన్న జాతులవారిని విడదీసి వారికి స్వాతంత్ర్య మొసగి యూరపునందలి రాజ్య ములన్నిటిని తద్రాష్ట్రప్రజల యనుమతి ప్రకారము యా ప్రభుత్వముల యందుంచవలయునని మిత్రమండలివారి యుద్ధోద్దేశ్య ము. ఆత్మీయు లొరేయిను ల తిరిగి పరాసు వారి కిప్పించుట మాముద్దేశములలో నొకటియగును. గాని కేవలము దానికొక మనమియుద్ధము జేయ నారంభింపలేదు. మొట్ట మొదట యూరపు అంతటికిని జర్మను వైనికాధికత్వవలన నెట్టి భయమును లేకుండునట్లు జేయుటకును, విద్యానశ్య కతల ప్రకారము చారిత్రాత్మికాభివృద్ధి నొందునట్లు యూ రపు తనంతటనే విభజింపబడిన పునర్నియామకము జరుగుట కును మన మియుద్ధము నొనరించుచున్నాము. ఇంకను ఒక్క యూరపును గురించి మాత్రమేనా మనమిత్ర దాలోచింపవల యునది? ఆర్మీనియా అరేబియాలలో జరుగు క్రూర పరిపాలన గూర్చి కాంతివాదు లిండుకయు నాలోచింపనే ఆలోచింపరా? (ఉత్సాహము.)

శత్రువులు యుద్ధోద్దేశముల జెప్పకుండుట.

కాంతివాదులు ప్రజా ప్రభుత్వమును గూర్చి మాట్లాడు చున్నారు. అట్టి పరిపాలనము మానవజాతి యందన్ని తర గతుల వారికిని దగి యుండదు. తురుష్కు దేశమును ప్రజా పరి పాలన దేశముగ జేయ జాలము (నవ్వులు.) ఏదియో "రాండు పే బిలు" వద్ద గూర్చుండి వ్యవహారముల పరిష్కరింప వచ్చునని కాంతివాదులను కొనుచున్నారు. పోలండునం దంబటును పోలులే అయినను జర్మనీ ఆదేశమును సులభముగ విడుదలయి యెన్నటికైన తలంప వచ్చునా? అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము లింక యుద్ధమున బ్రవేశింపక పూర్వము ప్రెసిడెంటు విల్సను సన్నిష్టముగ యు ధోద్దేశముల దెలుపగోరినను జర్మను మిత్రులు తమ యుద్ధోద్దేశ ములను దెలుపలేదు. పోవుగారికి వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరపు గోరణినిబట్టి వారు యుద్ధోద్దేశముల జెప్ప నిశ్చయించు కొనకుండుట వ్యక్తమగుచున్నది. లేక యుద్ధోద్దేశముల ప్రక టించుటకు వారశత్రులయిన గావలయును. పోవుగారి ప్రక ప్రకటనములలో బెల్జియము పోలండులమాట సన్నిష్టముగ నుదహరింపబడెను. కాని జర్మను మిత్రులు దానినిగూర్చి యొక మాటైనను చెప్పలేదు. మన యుద్ధోద్దేశములన్నియు అంగ సామ్రాజ్యాధికృతానూచకము లని కాంతివాదులు నుడి విరి. పోలండునకు స్వాతంత్ర్యము గోరుట సామ్రాజ్యాధికృతా నూచనమా? ఆర్మీనియాను తురుష్కునిరంతుకాధికారవిమ క్షును జేయుట ఆధికార నూచనమా? ఆత్మీయు

లొరేయినుల ప్రాన్సునకు మరల నిచ్చివేయ గోరుట ఆధికార నూచనమా? ఇటలీ దేశము స్వదేశ వేషభాషల నవలం బింప జూడ గోరుట ఆధికార నూచనమా? యమేనియా రుమే నియునుల పరిపాలననుండ గోరుటయు, సెర్వియములు మరల నొకజాతిగా గూడి యభివృద్ధి నొంద గోరుటయు నధికార నూచనమా? నీటిలో నెద్దాని యందును సామ్రాజ్యాధికార నూచన లేదు. మరియు మన యుద్ధోద్దేశముల నిల్లు అసంబద్ధము లని చెప్పుచుండుట వలన నా మాటలు శత్రు దేశము లందు వ్యాపించును గావున తన్ములమున నిట్టి ప్రచారమును నేశమున కత్యంత మహానష్టమును జేయుచు న్నవాడగుచున్నాడు. మనము జర్మనుల మానసిక శాస్త్ర మును తెలిసికొనవలయును. అంతర్జాతీయ ప్రాపంచక నీతిని గూర్చియు, బలవత్తరజాతి యొనరింపవలయు ధర్మములను గూర్చియు ప్రపంచమున వికరజాతివారు తలచుదానికంటె భిన్నమగు అభిప్రాయము జర్మనులకు గలదు. యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనులు బోధించు నీతులకును వారు పోవున కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునకు గల భేదములను బొల్పుచు విశదీకరిం చిరి. తా నణగద్రొక్క దలచినవారి నెవరినైన గొట్టుటలో తనబలమును ఉంచుకట్టి కృతజ్ఞతాకృత్యము నొకదానినైన జర్మనీ యంగీకరించుట మన మెన్నడును జూచి యెఱుగము. (సంతోషము.)

వెల్లూరు మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము.

ఈ నెల 4వ తేదీ ఆదివారమునాడు వెల్లూరు పుర మందిరమున వై సంఘమువారి ఏర్పాటుప్రకారము ఆ జిల్లా యందలి మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుటకు గాను ఒకసభ జరుపబడినది. గొ. భానుబహదరు మహమ్మదు హజీజుద్దీను హుస్సేనుసాహెబు గారధ్యక్షత వహించిరి. సభాభవన మతి మనోహరముగ నలంకరింపబడెను. చాలమంది సభకు వచ్చుటచే పలువురు ప్రేక్షకులు స్థలములేక మరలి పోవలసి వచ్చినది. మొదట ఖురానులోనుండి ప్రార్థన చేయ బడెను. అధ్యక్షక నియోజనము జరిగినపిమ్మట మహమ్మదీయ విద్యుగుంర్చి మతకర్త నుడిచిన విషయముల నధ్యక్షుడు వివ రించెను. మహమ్మదీయ మతము పాశ్చాత్యదేశమునందు వలెనే విద్య కధిక ప్రోత్సాహము నొసంగుటయే గాక మతావలంబ కుల యందభికమగు ఆర్థిక మానసికాభివృద్ధిని కలిగించినది. నవీనకాలమున మహమ్మదీయులు మతకర్త యుపదేశములను పాటించక మత విశ్వాస విహీనులై యుండుటచే చాల నన ధికములు కలిగినవి. దారిద్ర్యము ఎల్లపుడును మహమ్మ దీయుల పురోవృద్ధి కభ్యంతరమును కలిగించుచునేయుండెను. నాయకులందఱును కలసి పరిచేసిన గాని దారిద్ర్య భా ధానివారణము సాధ్యపడెను. ఆత్మసంరక్షణ ముత్తమ గుణ మగుటచే నెల్లవారును దానినలవరచు కొనవలెను. మహమ్మ దీయుల విద్యాభివృద్ధికి దొరతనమువారు చాలప్రయత్నములను నలుపుచున్నారు. పెంట్లండు ప్రభువుగారు చాలశ్రద్ధిబూనిరి. చెన్న పుర విశ్వవిద్యాలయమున మహమ్మదీయుల కొకస్వల్పపత కము నేర్పరచిరి. చాలవోట్ల నెకండరీ పాఠశాలలను పెట్టించిరి. చెన్న పురలోఉన్నాల్లియాకాళాల నేర్పరచువిభానమును సిద్ధ పరచిరి. మరయు నెన్నియో ఆలోచనలును కలిగియున్నారు. అని అధ్యక్షులు నుడిచిరి. పిమ్మట వాలాజా హైస్కూలులో చదివి స్కూలులవైనలు పరీక్షలో మహమ్మదీయు లందరిలోను హెచ్చుగా మార్కులను బడసిన సయ్యదు రహమతుమహు అను విద్యార్థికి రిఫర్దుపతకము యిచ్చబడెను. వెనుకజిల్లా కలక్టరుగానుండి మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధికి చాలప్ర యత్నించిన ఎఫ్. జే. రిఫర్దుగారి గౌరవాధ్వనా పతక మేర్పరుప బడినదని భాను బహదూరు మహమ్మదు హజీ బుల్లా సాహెబు బహదరుగారు నుడిచిరి. పిమ్మట మాల్వీ ఫక్రీసాహెబుగారు జాతీయ గీతమునుపాడిరి. మండలసభా సమావేశ మత్యవసరమనియును విద్యావిధానము సవరింప బడవలె ననియును మత వి వ్యవస్థా క విద్యతోపాటు నేర్పరలె ననియును నిర్ణయిం ప్పించి త ప్రాథమిక విద్యావ్యాపన మత్యవసరమనియును వెల్లూరు మహ మ్మదీయ మందిర నిర్మాణ మవసరమనియును పలువు రుపన్యసించిరి. మందిర నిర్మాణమునకు వేకివైపున్నవారు కొందరు రు 1500 ల నొసంగిరి. ఈమందిర నిర్మాణమును గూర్చి చాల శ్రద్ధవహింపవలెను అని అధ్యక్షులు నుడిచి సభకువచ్చిన హిందూప్రముఖుల సానుభూతికి వారికి మందనము లర్పించిరి. రాత్రి 9 గంటలకు అధ్యక్షునకు విందుచేయబడెను. ఆవిందుకు పలువురు ప్రముఖు లాహూతులై వెల్లిరి.

శ్రీ సురభి నాటక కంపెనీ.

వైభవవారు కొలదిదినముల క్రిందటనే బరంపురమున కు వచ్చి యిప్పటికి నాలుగు నాటకములను ప్రదర్శించిరి. నీకు ప్రదర్శించు ప్రతి నాటకమును రసవంతుగ లేకపోయినను శ్రీ సాత్రధారు లెక్కువగా నుండుటచే గాబోయిన ప్రేక్ష కుల సంఖ్యకూడ హెచ్చుచునేయున్నది. ఈసభలో శ్రీ పురుష వివక్షతలేక యెల్లరు సంఘీభావముతో నుండుటచే గాబోయిన నాటకకంపెనీవారికి కొపము మొందు. ఈసభకా రీ నెల 15 తేదీని సంగీత చంద్రకాంత నాటకమును ప్రదర్శించిరి. తెర యెత్తినచోడనే వై నాటకసభ వ్యవస్థాపకురాలగు పాపాబాయిగారు రంగస్థలముపై నిలిచి ఆమె నేవలైన నవర శముల ప్రదర్శించుటయందు నోడింప సామర్థ్యమున్న రంగ స్థలముపైకి రమ్మని తొడగొట్టెను. పలువోట్ల నీమె బంగారు పతకములను బడసినదట. బంగారు పతకములను పొందిన మాత్రాన గొప్ప ప్రదర్శకురాలని విజ్ఞప్తిగుట బుద్ధిబోపముని చెప్పనేల? కంపెనీవారు తమయం దావహించియున్న ఆగ్రహ మును దూరముగ వాఁగోయకొనవలెను. -- బరంపుర విశేషి.

ది నేషనలు ఫండు &
 ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్ హంటు రోడ్డు, మదరాసు.
 దీపావళి వసూలు
 కీ॥ శే॥ జీ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు
 జాతీయనిధి

హిందూదేశమున వివిధభాగములయందు (చన్నరాజ ధాని కల్పకొని) మొలకలెత్తిన పారిశ్రామికాభివృద్ధియమును పోషించుటకు నిధి నొకదానిని నేర్పరచుటకు 1905 సం॥ కడపటి రోజులలో జీ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సామ్యుక్త ప్రజల కొకమనిని చేసియుండిరి. దక్షిణ హిందూస్థానమున దీపావళిఫండుగ ఎల్లరకు ముఖ్యముగాన ఆరోజున చన్నపురి యందును, తదితర పత్తనములయందును కొంతమంది యంటింటి కీగి అన్ని తెగలవారి నుండి సామ్యును వసూలు చేయవలయు నని సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నుడిచియుండిరి. నాటి నుం డియు సహజత్యాగిలగు భారతీయులు అన్ని తెగలవారును మనఃపూర్వకముగ తమతమోచినదానిని యధాశక్తిగ ఈ నిధికి కొంత సామ్యును సమర్పించుచున్నారు.

మనదేశమున పారిశ్రామికాభి వృద్ధికి వై సంఘము వారు పారిశ్రామిక సుసస్థలను గూర్చి కొన్ని ఉపన్యాస ముల నిచ్చుట కు ఏర్పాటులను గానించిరి. వర్తమాన సంగ్రామముచే కొన్ని పరిశ్రమలను తామె నెలకొల్పవలసి వచ్చినది. అట్టి సమయమున వీరే ఉత్సాహముతో కార్య ములను గడంగిరి. సబ్బువిల్లను తయారుచేయుటకు గూర్చియు చర్యము కాగితము కొవ్వొత్తులు అగ్ని పుల్లల పరిశ్రమల గూర్చి యు ఉపన్యాసము లీయబడినవి. చాలమంది పరిశ్రమలందు కృషిసల్పి సాయమునకై దరఖాస్తుల నంపుకొనుచున్నవారు. అట్టి వారికి మనము సాయ మొనర్చవలసి యున్నది.

ఆర్థిక సహాయమునకై ప్రజల కొక మనవి మన తాజధానియందు పారిశ్రామికాభివృద్ధికై మనమందరము నడుముగట్టుకొని పనిచేయవలసి యున్నది. రాబోవు దీపావళి పున కందరకు జాతీయోత్సవదినము గాన నాడు మన మంద రము ఇంటింటికిగి సామ్యును వసూలు చేయవలసియున్నయది. సహకారభావముతో మన మందరము కార్యమునకు గడంగ వలయును గాన మనమందరము పట్టణములయందు చందాలను వసూలుచేసి నిధికి సమర్పించవలయును. చన్న పురి గాక ఇతర పత్తనములందు వసూలుచేసి పుణ్యము కట్టుకొనదలచిన వా రీక్రింది వారికి వ్రాసికొనినవో విజ్ఞాపనపత్రికలు పంపవలెను. ఏ. రంగస్వామయ్యగారు, సి. గోపాలమొనక, 938 గౌరవ సంయుక్త కార్యదర్శులు.

ఎవరింటికి వారే వైద్యులు.

నీవు వైద్యుల బాణినుండి తప్పించుకొన దలచుచున్నావా? అట్లయిన మా "పాథిక పదార్థచికిత్సాచంద్రికను" చదువుము. ఎట్టి వ్యాధులవలన నైనను సులభముగా స్వల్ప ఖర్చుతో విముక్తులు అగుటకు ఇంతకంటె దారిలేదు. ఈపుస్తకము చదివితివేని నీవు గొప్పవైద్యుడవయ్యెదవు. ఇది ప్రతి ఇంట నుండదగినది. కొద్దిప్రతులు మాత్రమే యున్నవి. ఆలస్యయిన ఆశాభంగము గలుగురు. త్వరపడుడు. త్వరపడుడు. వెల కాలికో బైండు 2-0-0.

(947) మేనేజరు,
సరస్వతీనికేతనము, బందరు.

నుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదిలోపు అమృతాంజనము దీపావళి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశం గలగలగుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరతైలము	పండ్లపొడి	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

చక్కని డబ్బీతో పెరియ. 0-8-0 ; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోసుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

పరమరహస్యము

ఆయుర్వేదము దీక్షిత్ ప్రసవల. 256 పేజీలు
క్యాటిగోరైండు 1-8-0 చందాదారైండు 1-0-0 మాత్రమే
అంగ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము:—
(528) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమున శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యోతనుఖము నొసంగును. 219
ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకాభక్షణము అను పుస్తకమునకు
ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆతంకనిగ్రహ జంషాధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాథ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
½ పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
½ పౌను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు నాండ్లయభాషలో
జరుపవలయును.

జాంఘా ఫార్మ్యూటికల్

వరుగ్ని

ఆయుర్వేద యాపధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

శ్రీకృష్ణలైన్ గోపాలకృష్ణ గోకలగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

Esanofele (Anti Malarial)

ఇసనాఫిలి మందును సేవించి, మున్యజ్వరముచే పీడింపబడకుండగ

మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు

ఈ మందు బహు సమృద్ధమైనది. మున్యజ్వరమునకు దివ్యవృక్షము:—ప్రపంచమందంతటను మున్యజ్వర జిల్లాలయందు
వెక్కువయికి జరుపదముగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యులందరూ ఈ మందును గూర్చి మంచి అభిప్రాయముల నిచ్చి
యున్నారు. ఎంత విషమజ్వరమైనను, జ్వరము తగ్గించి గుల్మవాధిచే పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పని
చేయు తిరుగును జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమారు పుచ్చుకొన్నచో జ్వరము నిశ్చయమగును. ఏమియు అపాయములేదు.
పసిపిల్లలకు చిన్నపిల్లలకు ద్రావకపు ఇసనాఫిలిని వాడవలయును. శ్రుతి రక్షవాదిదగ్గర దొరుకును.

సోచ విజంట్టు:—(ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి. జి. గోరియోకంపెనీ, బొంబాయి.
చెన్నరాజధానియందు సోలు విజంట్టు:—డబ్ల్యు. ఈ. స్మిత్తు అండుకో, మదరాసు.
దగామందులను జూచి మోసపోకుము.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుదేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు, లేక 109 ఫ్రేరిరోడ్డు ఫార్మ్ బొంబాయి

బాధాపీడితులకు వరము: బివోడిజ్ సహితమైన డా॥ వి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆపరికుర్రుల రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటుమనటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
తొలగించు, ప్రాకారావృణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమశుభ్రకారిణి (36)

వనోపధిసారసవరిల్లా గురి మిచ్చుట నిస్సంకయము, సహజమైనను నభ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన పోషములను
కాగొట్టును. శరీరమునందలి పాచరగదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజులవరకు పండుటకు 4 కొమ్మల బుడ్డిలో అమృతమును.

(బ్రాబ్రైటరు:— వి. డి. సావంత్, 144, పనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకబాహులి ప్రశంస

ఇది నొప్పులవంటి అపాయకాలను నివరించును.

తులం 0-4-0 పోస్టు అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పర్యవేక్షణశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రారంభించినది. తులం 0-4-0 పోస్టు అధికము.

శ్రీ మంతుల కొక హెచ్చరిక

పూర్ణమగు దేహవటుత్వమును కలిగియున్నారా?
లేనిచో మాడిక్స్ విగర్ ఆను జంషాధరాజమును నాడిమాడండి.
అమితత్వము నేతగలిగిన బలహీనత, మనోవికారము,
నరవటుత్వము లేమి మున్నగునవి యే కారణములచే గలిగిన
వయినను సరే దీనివలన స్పష్టత జెందును అకాలవృద్ధాప్య
మును రానీక పురుషుల పరిపూర్ణ యౌవనసంతులనమును.
చార్మల్యమును పోగొట్టి దృఢకాయల జేయును. శ్రోత్రరక్త
ముద్బవించి, ఉత్సాహము కలిగించి నూతన పురుషునిజేయును.
గొప్పవిలువగల మూలికలచేసిద్ధము చేయబడినది. 48 మాత్రల
గుల డబ్బీ పెరి రు 10-0-0 మాత్రమే. పోస్టు అధికము.
నేడొక డబ్బానుకొని నాడి, దాని చతుర్మూర్తులను ఫలము
లను పరిశీలించుము. అనేక మందులు పనిచేయని పట్ల ని
ప్రశ్నార్థిగాంచినది. ప్రత్యేక నిర్మాతకులు,
మాడిక్స్ మ్యూనుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ,
(868) 886 మెయిన్ స్ట్రీటు మకాం పూనా.

MADIX MANUFACTURING Co.,
(Dept 36, MAIN STREET, Camp, POONA)

శ్రీమదాంధ్ర బహండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

వ్యాసుసహస్రి విరచితములగు పద్య నెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లే
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు.
శ్రుతి మిగుల సులభము. 800 పుటలు ఆతుర్తితమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. పెరి రు 5-0-0. కర్చులు జేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రుతి:— సులభము, చదువుచుండునను, భావగర్భితము
2000 పద్యములకులపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలిగో
రైండు ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు జేత.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

కెలవపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ పబ్లికేషన్లు, కడప